

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Finanční hospodaření konkrétního města

Financial management of the particular town

Jana Brendlová

Cheb 2012

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana BRENDLOVÁ**
Osobní číslo: **K09B0167K**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika**
Název tématu: **Finanční hospodaření konkrétního města**
Zadávací katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Definujte územní samosprávu a její roli v rámci veřejného sektoru.
2. Aplikujte teoretické poznatky na konkrétní město.
3. Analyzujte finanční hospodaření konkrétního města ve vybraných letech.
4. Zhodnoťte sledovaná období hospodaření.
5. Shrňte zjištěné závěry.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **40 - 60 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

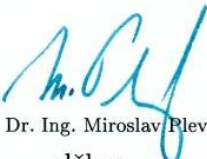
- **OCHRANA, F., PAVEL, J., VÍTEK, L.** *Veřejný sektor a veřejné finance.* Praha : Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3228-2
- **PAŘÍZKOVÁ, I.** *Finance územní samosprávy.* Brno : Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4511-8
- **PROVAZNÍKOVÁ, R.** *Financování měst, obcí a regionů-teorie a praxe.* Praha : Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-2789-9
- *Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů*
- *Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů*

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Pavlína Hejduková
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **31. srpna 2011**

Termín odevzdání bakalářské práce: **2. prosince 2011**

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Prof. Ing. Lilia Dvořáková, CSc.
vedoucí katedry

V Chebu dne 31. srpna 2011

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Finanční hospodaření konkrétního města“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí bakalářské práce Ing. Pavlína Hejdukové za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Chebu, dne 28. 4. 2012

.....

podpis autora

Poděkování

Děkuji vedoucí bakalářské práce za cenné rady, věcné připomínky a metodické vedení práce. Děkuji mé rodině, která mě po celou dobu studia podporovala.

Obsah

Úvod.....	6
I. Teoretická část.....	8
1. Veřejný sektor	8
1.1 Postavení územních samosprávných celků ve veřejném sektoru	9
1.2 Obec, její činnosti a orgány	11
1.3 Rozpočet a finanční hospodaření obce	15
II. praktická část.....	21
2. Představení města Horní Slavkov	21
2.1. Základní charakteristika	21
2.2. Historický exkurz	22
2.3. Současnost	24
2.4 Orgány města a jejich činnosti	26
3. Finanční hospodaření města.....	28
3.1 Hospodaření v roce 2008.....	29
3.2 Hospodaření v roce 2009.....	38
3.3 Hospodaření v roce 2010.....	40
3.4 Hospodaření v roce 2011	43
4. Porovnání hospodaření v letech 2008 – 2011	44
5. Závěr	49
6. Seznam obrázků a tabulek.....	52
7. Seznam použitých zkratk.....	53
8. Seznam použité literatury.....	54
9. Seznam příloh.....	55

Úvod

Bakalářská práce se zabývá finančním hospodařením města Horního Slavkova v letech 2008 – 2011. Hlavním cílem práce je analýza příjmů a výdajů výše uvedeného města a následné hodnocení jeho hospodaření.

V současnosti bydlím v malé obci Krásno nedaleko Horního Slavkova a s jejím hospodařením jsem se postupně seznamovala na veřejných zasedáních zastupitelstva a v běžném životě. Sledovala jsem problémy při vzniku rozpočtů, financování chodu úřadu, oprav obecního majetku nebo investičních akcí prováděných v obci. Proto mě zajímalo, jak se podobné problémy řeší ve větším městě, kde se rozhoduje o použití mnohem většího objemu finančních prostředků.

Problematika financování územních samosprávných celků je předmětem neustálého vývoje a v posledních dvaceti letech prošla několika změnami. Můžeme ji rozdělit na problematiku financování státní správy v přenesené působnosti a financování samosprávy. V oblasti přenesené působnosti panují tři základní názory, jak tuto činnost zabezpečit. Prvním názorem je nechat financování na municipalitách a jejich vlastních příjmech, což je názor, který nikdy nepřevážil. Druhým je přispívání státu na tuto činnost, avšak nikoli její plné hrazení, což odpovídá současné právní úpravě, kdy cca 80% prostředků hradí státní správa. Posledním je radikální názor, že nikdo není schopen vyčíslit skutečné náklady již existujících činností, a že by se proto měla udělat za současnou situací tlustá čára a v každém dalším zákoně, který bude přenášet státní správu na municipalitu, přesně stanovit všechny vzniklé náklady a tyto obcím a krajům uzнат.

V oblasti financování samosprávy došlo k zásadní změně v roce 2001, kdy vstoupil v platnost zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů daní, který stanovil způsob a výši přerozdělování daní pro financování činnosti územních samosprávných celků. Během následujících let docházelo k jeho úpravám, např. z důvodu odstraňování možností ovlivňování výnosů ze strany samospráv, nerovností v rozložení základů daně z příjmu fyzických osob, které vedlo k výrazným rozdílům mezi obcemi, nebo z důvodu spravedlivějšího rozdělení výnosu daní mezi malé a velké obce. V současnosti mají

municipality jen malou možnost ovlivnění svých daňových příjmů a většinu náležitostí určují celostátně platné zákony.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část přibližuje veřejný sektor a veřejnou správu. Zaměřuje se na územní samosprávu a její postavení ve veřejném sektoru. Charakterizuje obec jako základní jednotku územní samosprávy, její činnost v rámci samostatné a přenesené působnosti a orgány obce. Dále definuje rozpočet obce, jeho strukturu a funkci rozpočtu jako základního finančního plánu hospodaření.

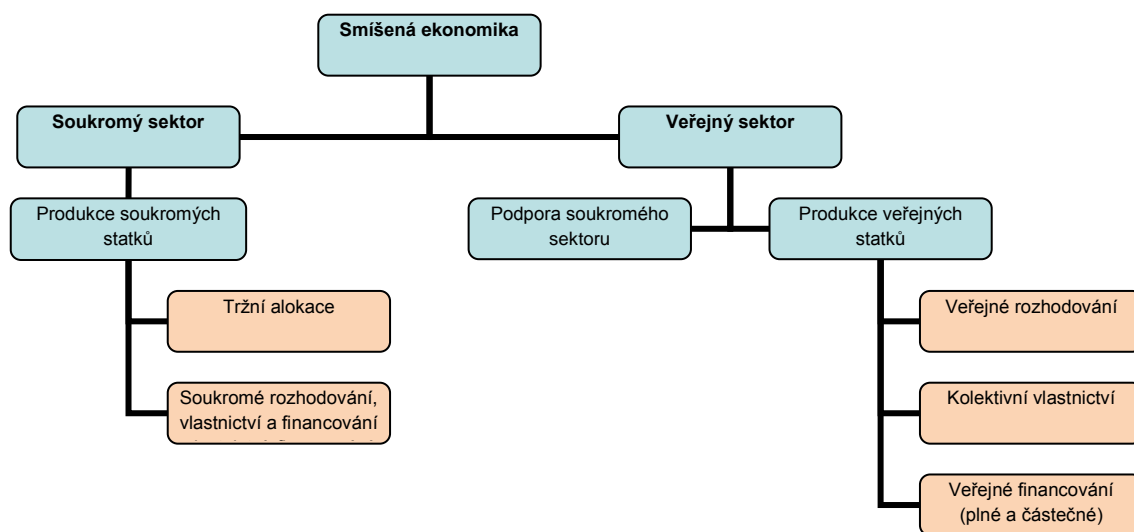
Praktická část bakalářské práce se zabývá konkrétním městem Horní Slavkov a jeho hospodařením s finančními prostředky. Po základní charakteristice města přibližuje jeho historii od vzniku až do současnosti. Dále se zabývá městským úřadem, jeho rozdělením, postavením jednotlivých odborů v jeho organizační struktuře a jejich činností. Těžištěm praktické části je analýza příjmů a výdajů města Horního Slavkova v letech 2008-2011. Nejdříve je analyzován rozpočet a hospodaření obce v každém roce samostatně a poté následuje porovnání jednotlivých let a zjištění trendů vývoje vybraných ukazatelů. V závěru práce je provedeno celkové zhodnocení hospodaření městského úřadu v Horním Slavkově v celém analyzovaném období čtyř let.

I. Teoretická část

1. Veřejný sektor

Veřejný sektor je významnou součástí národního hospodářství a společně se soukromým sektorem tvoří tzv. smíšenou ekonomiku. Na rozdíl od soukromého sektoru je veřejný sektor neziskový a vznikl jako důsledek selhávání soukromého sektoru v některých oblastech hospodářství. Toto selhávání trhu se projevuje např. v nedokonalé konkurenci a tendenci k monopolizaci, což vede k deformacím cen. Selhává také v produkci veřejných statků, které jsou spotřebovávány kolektivně bez možnosti rozlišení spotřeby jednotlivců, nebo v nezájmu soukromého sektoru o produkci statků, u nichž nelze dosáhnout přiměřeného zisku. Trh si také nedokáže dostatečně efektivně poradit s negativními externalitami produkce. (Nahodil a kol., 2009)

Obr. č. 1: Smíšená ekonomika

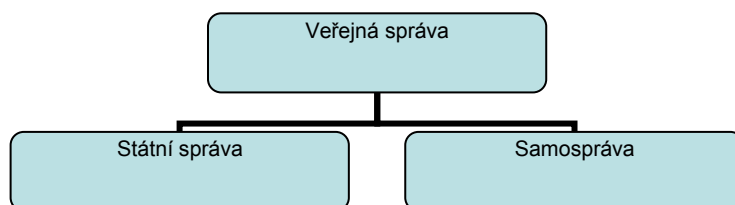
Zdroj: Peková, Pilný, Jetmar, 2008 a vlastní zpracování 2012

Veřejný sektor má za úkol napravovat a odstraňovat uvedená selhání soukromého sektoru a zabezpečovat veřejné statky pro občany. Na druhou stranu také musí vytvářet podmínky pro dobré fungování soukromého sektoru, např. kvalitní dopravní infrastrukturu, zákonodárství, bezpečnost a vzdělání. Nezastupitelnou roli plní ve snaze

o dosažení větší spravedlnosti při rozdělování statků, umožnění přístupu k některým z nich i nižším příjmovým skupinám obyvatelstva např. v oblasti zdravotnictví, školství a sociálních služeb. Zatímco soukromý sektor je trhem nucen dosahovat co nejvyšší efektivity, veřejný sektor je při vynakládání finančních zdrojů na dosažení svých cílů do značné míry neefektivní, což je hlavním projevem jeho selhávání. Veřejný sektor existuje vedle sektoru soukromého ve vzájemné symbióze, vzájemně se podmiňují a doplňují. (Peková, Pilný, Jetmar, 2008)

Veřejná správa, která řídí veřejný sektor, se dělí na státní správu a samosprávu. Řídí se zákony, především zákonem kompetenčním, který upravuje působnost vládních institucí, a zákony o obcích a krajích, kterými se řídí samospráva. Institucemi státní správy jsou Parlament České republiky jako zákonodárný orgán, vláda České republiky jako orgán exekutivní a ústřední orgány, zejména ministerstva. Samosprávu tvoří v základním stupni obce a ve vyšším stupni kraje se svými zastupitelstvy a úřady. (Ochrana, Pavel, Vítek a kol., 2010)

Obr. č. 2: Veřejná správa

Zdroj: Ochrana, Pavel, Vítek a kol. 2010 a vlastní zpracování, 2012

1.1 Postavení územních samosprávných celků ve veřejném sektoru

Územní samospráva je forma veřejného vládnutí (moci) a veřejné správy, která realizuje práva občanů na vlastní samosprávu na území menším, než je stát v rozsahu stanoveném Ústavou ČR a příslušnými zákony. Jde o právo na obstarávání svých záležitostí v mezích práva. (Provazníková, 2009)

V rámci státu vznikaly pod vlivem jazykových, kulturních či ekonomických faktorů přirozené menší geograficky ohraničené útvary, které získávaly určitou nezávislost na státu. Tyto útvary, obce, města, municipalities sdružují občany se společným bydlíštěm,

kteří na jeho území vyvíjejí ekonomickou činnost. Jsou základním stupněm samosprávy a zabezpečují pro své občany některé statky a služby. Z vůle státu, tedy uměle, vznikaly větší geografické celky jako vyšší stupeň územní samosprávy, tvořící mezistupeň mezi obcemi a státem. Tyto celky, regiony, podobně jako obce, zabezpečují některé druhy veřejných služeb pro občany sídlící na jejich území. Svůj význam získávají hlavně v poslední době při snižování ekonomických rozdílů mezi regiony, v zapojení do procesu stabilizace ekonomiky státu a stojí v popředí zájmu regionální politiky státu jako součásti jeho hospodářské politiky. (Provazníková, 2009)

Postavení územní samosprávy potvrzuje Evropská charta místní samosprávy z roku 1985, která vstoupila v platnost v roce 1988. Česká republika ji ratifikovala v roce 1998 a v platnost vstoupila 1. 9. 1999. Územní samospráva je zakotvena v Ústavě České republiky a je definována jako dvoustupňový systém, kde základním územním samosprávním celkem (ÚSC) je obec, někdy označovaná jako místní samospráva, a vyšším územním samosprávním celkem (VÚSC) je kraj. Podle zákona č.347/1997 Sb. byla Česká republika rozdělena na 14 krajů, které reálně vznikly k 1. 1. 2001. (Provazníková, 2009)

Obr. č. 3: Vyšší územní samosprávné celky, kraje ČR

Zdroj: Geografický portál Zemepis.com. [online] [cit 28.4.2012] Dostupné z:
<http://www.zemepis.com/krajecr.php>

Každý územní samosprávný celek má své samostatné kompetence a jiný územní celek do nich nesmí zasahovat. Mezi kraji a obcemi nejde o hierarchickou strukturu nebo vztah nadřízenosti a podřízenosti. Vymezení samostatné působnosti ÚSC je dáno v základních principech ústavou a podrobně je problematika zpracována v zákonech č.128/2000 Sb., o obcích a č.129/2000 Sb., o krajích. Kromě samostatné působnosti provádějí ÚSC tzv. přenesenou působnost, která je jim svěřena státem v rozsahu stanoveném zákony. Tento rozsah se může pro jednotlivé celky lišit, a proto na základním stupni samosprávy rozlišujeme obce se základním rozsahem přenesené působnosti (I stupeň), která je svěřena všem obcím, a obce se širším rozsahem (II a III stupeň). Obce s vyšším stupněm vykonávají státní správu také pro obce spadající do jejich správního obvodu a jsou to obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností. Tyto obce jsou stanoveny zákonem č.314/2002 Sb. (Provazníková, 2009)

1.2 Obec, její činnosti a orgány

Obec je základním územním samosprávným celkem České republiky. Je vždy součástí vyššího územního samosprávného celku, kraje a je charakterizována třemi základními znaky:

- Územím

Obec tvoří územní celek, který je vymezen hranicí. Každá část České republiky je součástí území některé obce s výjimkou vojenských újezdů, kde samospráva není. Nová obec může vzniknout sloučením obcí na základě dohody nebo oddělením části obce na základě místního referenda a za splnění zákonem stanovených podmínek.

- Občany

Občany obce jsou všechny fyzické osoby, které jsou státními občany České republiky a jsou v obci hlášeny k trvalému pobytu. Na území obce dále existují firmy – právnické a fyzické osoby se sídlem nebo provozovnou. Do kontaktu s obcí přicházejí i další osoby, např. majitelé nemovitostí s přechodným pobytem na jejím území.

- Samosprávou

Právo na samosprávu (samostatnou působnost) je zaručeno Ústavou ČR, která rovněž omezuje zásahy státu do samostatné působnosti obcí pouze na případy, kdy to vyžaduje ochrana zákona. Obec má právo vlastnit majetek, právo hospodařit podle vlastního rozpočtu a při výkonu samostatné působnosti není podřízena jinému orgánu.

Postavení obcí je definováno Ústavou České republiky a zákonem č.128/2000 Sb., o obcích. Zákon rozlišuje obce podle velikosti na obce, které nejsou městy, obce s právem používat označení městys a města s počtem obyvatel nad tři tisíce. Dále definuje statutární města, jejichž území se může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy. Nevztahuje se na hlavní město Prahu, jehož postavení je definováno samostatným zákonem č.131/2000 Sb., o hlavním městě Praze a které tvoří vyšší územní samosprávný celek. (Peková, Pilný, Jetmar, 2008)

Tab. č. 1: Velikostní struktura obcí v ČR k 1. 1. 2011

Počet obyvatel	Obce	%	Obyvatelé	%
do 199	1524	24,4%	189 334	1,8%
200-499	1975	31,6%	645 742	6,1%
500-999	1356	21,7%	953 015	9,0%
1000-1999	724	11,6%	1 011 067	9,6%
2000-4999	400	6,4%	1 219 378	11,6%
5000-9999	140	2,2%	960 042	9,1%
10000-19999	69	1,1%	967 742	9,2%
20000-49999	41	0,7%	1 180 147	11,2%
50000-99999	16	0,3%	1 103 259	10,5%
nad 100000	6	0,1%	2 303 044	21,9%
Česká republika	6251	100,0%	10 532 770	100,0%

Zdroj: Český statistický úřad, Malý lexikon obcí ČR 2011.[online][cit 28.4.2012] Dostupné z: [http://csugeo.i-server.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/5F004059BC/\\$File/130211004.pdf](http://csugeo.i-server.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/5F004059BC/$File/130211004.pdf), vlastní zpracování 2012

Obec jako základní územní samosprávný celek je veřejnoprávní korporací, což je právnická osoba veřejného práva vykonávající působnost ve veřejné správě. Současně je však i v postavení právnické osoby soukromého práva, protože vstupuje do vztahů

s ostatními subjekty soukromého práva, např. při uzavírání nájemních nebo kupních smluv, zakládání obchodních společností apod. To znamená, že v rámci samostatné působnosti...

- obec vlastní majetek, který je však nedělitelný mezi občany
- je reprezentantem veřejných zájmů, zájmů občanů a dalších subjektů na daném území a pečuje o všestranný sociálně ekonomický rozvoj
- má právní subjektivitu, a proto ve smluvních vztazích vystupuje samostatně a svým jménem, nese odpovědnost za svá rozhodnutí
- zabezpečuje veřejné služby pro své občany, přičemž může zřizovat neziskové organizace, tzv. organizační složky, příspěvkové organizace (PO) a obecně prospěšné společnosti (OPS). Neziskové společnosti může zakládat i společně s jinými obcemi pro snížení fixních nákladů (úspory z rozsahu)
- může zakládat obecní podniky pro zabezpečování polotržních a tržních statků, vkládat do nich svůj majetek, delegovat své zástupce do jejich statutárních orgánů
- má právo hospodařit podle svého rozpočtu a mít určitou finanční suverenitu vymezenou příslušným zákonem č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- je nositelem veřejné moci v mezích stanovených zákonem a může zřizovat obecní policii, vydávat obecně závazné vyhlášky a v přenesené působnosti nařízení obce
- má právo i povinnost pečovat o obecní majetek
- může spolupracovat s okolními obcemi, krajem a státem i soukromými subjekty

(Nahodil a kol., 2009)

Samostatná působnost je rozhodující činností obce a hlavním rozhodovacím orgánem je zastupitelstvo obce, dále rada obce, starosta a úřad. Zastupitelstvo zřizuje výbory jako iniciativní a kontrolní orgány. Rada obce zřizuje komise jako iniciativní a poradní orgány.

Zastupitelstvo obce je kolektivním a voleným orgánem s rozhodovací pravomocí v samostatné působnosti. Členy zastupitelstva jsou zástupci politických stran, případně i nezávislí členové, volení v komunálních volbách na období čtyř let. Zastupitelstvu je vyhrazeno schvalovat program rozvoje obce, rozpočet obce a závěrečný účet. Dále rozhoduje o zřízení nebo zrušení PO a organizačních složek a založení nebo rušení právnických osob. Schvaluje jejich zřizovací a zakladatelské listiny. V rámci samostatné působnosti vydává obecně závazné vyhlášky. V pravomoci zastupitelstva je rozhodování v majetkových záležitostech. Jde např. o nabytí a převod nemovitostí, o převod bytů a nebytových prostor, bezúplatné postoupení pohledávek a prominutí pohledávek. Ze zákona má zastupitelstvo povinnost zřídit finanční a kontrolní výbor a výbor pro národnostní menšiny při více jak 10% podílu občanů hlásících se k jiné než české národnosti. Zřídit se mohou i další výbory podle potřeby, např. osadní výbory pro části obce. Výbory plní úkoly uložené zastupitelstvem obce a ze své činnosti se zastupitelstvu zodpovídají. (Příručka pro člena zastupitelstva po volbách v roce 2010, zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

Zastupitelstvo ze svých členů zvolí radu obce, kterou tvoří starosta, místostarostové a další členové rady, jejichž počet je odvozen od počtu členů zastupitelstva. Rada obce je výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti a zodpovídá se zastupitelstvu obce. V obci, kde se rada nevolí, vykonává její pravomoc starosta. Rada obce zabezpečuje hospodaření obce podle schváleného rozpočtu a provádí rozpočtová opatření na základě a v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce, vydává nařízení obce, zřizuje a ruší odbory a oddělení obecního úřadu. V přenesené působnosti vydává nařízení obce na základě zákonného zmocnění. Rada obce zřizuje komise, které jí předkládají svá stanoviska a náměty a ze své činnosti se jí zodpovídají. Starosta obce může komisi pověřit výkonem přenesené působnosti, potom se stávají též výkonným orgánem a z této činnosti se zodpovídá starostovi. (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

Starosta zastupuje obec navenek a ze své činnosti je odpovědný zastupitelstvu obce. V době nepřítomnosti je zastupován místostarostou. Starosta jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu se souhlasem ředitele krajského úřadu. Tajemník plní funkci statutárního orgánu zaměstnavatele pro pracovníky obecního úřadu. Pokud není

tajemník jmenován, plní jeho funkci starosta. Přípravuje, svolává a řídí jednání zastupitelstva a rady obce, odpovídá za objednání provedení přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok. Odpovídá za informování občanů o činnosti obce a plní další úkoly stanovené mu zákonem. (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2010, zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

Obecní úřad tvoří starosta, který stojí v jeho čele, místostarosta, tajemník obecního úřadu a zaměstnanci obce. Zaměstnance obce řídí a kontroluje tajemník. Tajemníka jmenuje nebo dovolává starosta s předchozím souhlasem ředitele krajského úřadu. Účastní se zasedání zastupitelstva a rady s hlasem poradním. Je odpovědný za plnění úkolů obecního úřadu starostovi. Obecní úřad je členěn na odbory a oddělení podle druhu činnosti, jejichž počet je odvozen od velikosti obce a rozsahu působnosti. V samostatné působnosti plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo nebo rada obce a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. Vykonává přenesenou působnost svěřenou obci, kromě věcí, které jsou delegovány na komise rady nebo patří do působnosti jiného orgánu. (Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2010 zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

1.3 Rozpočet a finanční hospodaření obce

Základním nástrojem hospodaření územních samosprávných celků je rozpočet. Rozpočet ÚSC je finančním plánem, který slouží k řízení financování jejich činnosti. Rozpočtový rok je shodný s rokem kalendářním. Roční rozpočet vychází z rozpočtového výhledu, ale zastupitelstvo může přijmout rozpočet i odlišný. Není tedy vysloveně vázán jeho údaji. (Netolický, 2008)

Společnou legislativní úpravu obecních i krajských rozpočtů najdeme v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, která navazuje na zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, ve kterých jsou upraveny pravomoci orgánů ÚSC ve vztahu k těmto rozpočtům. (Netolický, 2008)

Rozpočet pro obce je tím samým, čím je státní rozpočet pro stát, tedy významný ekonomický nástroj politiky. Nejde však o politiku centrální, ale o politiku místní, která dokáže reflektovat potřeby obyvatelstva v rámci příslušného území. (Netolický, 2008)

Územní rozpočet lze považovat za:

- decentralizovaný peněžní fond
- účetní bilanci
- finanční plán
- ekonomický nástroj obecní politiky

Decentralizace znamená, že o rozpočtu rozhoduje samostatně ÚSC, i když vazba územního a státního rozpočtu je poměrně úzká. Rozpočet je důležitý dokument schvalovaný vždy zastupitelstvem, představuje finanční plán obce na další období a je ekonomickým nástrojem k uskutečňování stanovených cílů obce. (Netolický, 2008)

Rozpočet, jako finanční plán, zajišťuje solventnost obce nebo kraje a připouští pouze takové výdaje, které jsou kryty již existujícími rezervami, přijetím půjček, které je obec schopna splácet a příjmy, které může reálně očekávat. Při plánování příjmů a výdajů proto existuje tzv. rozpočtové omezení, které se dostává do konfliktu při tvorbě dostatečného objemu zdrojů na příjmové straně rozpočtu s financováním plánovaných cílů a záměrů obce či kraje na straně výdajové. (Provazníková, 2009)

Třídění příjmů a výdajů upravuje vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. Rozpočtová skladba je závazná pro všechny veřejné rozpočty a upravuje členění příjmů a výdajů z hlediska odpovědnostního, druhového, odvětvového a konsolidačního. (Vyhláška č.323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě)

Odpovědnostní třídění rozděluje příjmy a výdaje státního rozpočtu, podle správců kapitol. Druhové (položkové) třídění rozděluje příjmy a výdaje podle druhu, odvětvové (paragrafové) třídění rozděluje příjmy a výdaje podle odvětví a konsolidační třídí příjmy a výdaje podle záznamové jednotky. (Schneiderová, 2011)

Jednotkami třídění příjmů a výdajů z hlediska druhového jsou rozpočtové třídy:

Třída 1. Daňové příjmy

Třída 2. Nedaňové příjmy

Třída 3. Kapitálové příjmy

Třída 4. Přijaté transfery

Třída 5. Běžné výdaje

Třída 6. Kapitálové výdaje

Třída 8. Financování

Uvedené třídy se dále podrobněji dělí na seskupení položek, podseskupení položek a položky. Z hlediska odvětvového se rozlišují skupiny, oddíly, pododdíly a paragrafy, které určují druh činnosti, ze které plynou příjmy, nebo na kterou jsou vynakládány výdaje. Třídění příjmů a výdajů podle konsolidačního hlediska se používá uvnitř soustavy veřejných rozpočtů při převodech finančních prostředků, kdy na jedné straně jde o příjem a na druhé straně o výdej. (Vyhláška č.323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě)

Územní rozpočet, který bilancuje příjmy a výdaje má být plánován jako vyrovnaný, případně přebytkový ($P \geq V$). Pokud plánované výdaje převyšují plánované příjmy, musí být vzniklý rozdíl financován přebytkem z minulých období nebo pokryt z návratných příjmů (úvěry, půjčky), které však zatíží výdajovou stránku příštích rozpočtů, a proto je velmi důležité zvážit, zda tento druh financování použít. (Peková, Pilný, Jetmar, 2008)

Hospodaření podle rozpočtu má svá přesně stanovená pravidla, odlišná od pravidel používaných pro soukromé finance. Rozpočtový proces je možné rozdělit do několika fází:

- Sestavování
- Schvalování
- Publikace

- Hospodaření s rozpočtovými prostředky
- Kontrola
- Hodnocení

V první fázi rozpočtového procesu dochází k sestavení návrhu ročního rozpočtu, který navazuje na rozpočtový výhled obce, na rozpis státního rozpočtu a rozpočtu kraje, které určují své vztahy k rozpočtu obce. Obsahem rozpočtu jsou příjmy a výdaje a ostatní peněžní operace, vč. tvorby a použití peněžních fondů. Peněžní fondy může obec zřizovat pro konkrétní účely nebo bez účelového určení. Financování peněžních fondů je ze zákona umožněno z přebytku hospodaření z minulých let, příjmů běžného roku, které nejsou určeny k využití v tomto roce a převody prostředků z rozpočtu během roku. (Netolický, 2008)

Příjmy rozpočtu obce jsou tvořeny zejména:

- příjmy z vlastního majetku a majetkových práv
- příjmy z výsledků vlastní činnosti
- příjmy z místních poplatků podle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
- výnosy daní nebo podíly na nich podle zákona č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosů některých daní, ve znění pozdějších předpisů
- dotace ze státního rozpočtu, ze státních fondů a rozpočtu kraje
- prostředky získaných správních činností ostatních orgánů státní správy, např. příjem z pokut a jiných odvodů a sankcí
- přijaté peněžité dary a příspěvky a některé další příjmy podle § 7 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Převažujícími příjmy rozpočtů obcí jsou daňové příjmy. Jedná se o daně svěřené, jejichž výnos plyne pouze do rozpočtů obcí a sdílené daně, na jejichž výnosu se podílí více složek soustavy veřejných rozpočtů na základě zákona o rozpočtovém určení daní.

Výdaje z rozpočtu obce jsou zejména:

- výdaje na vlastní činnost obce tzn. výdaje spojené s péčí o vlastní majetek
- výdaje spojené s výkonem státní správy
- závazky vyplývající z uzavřených smluvních vztahů
- úhrada jistin a úroků z přijatých úvěrů a půjček
- výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti
- závazky vyplývající pro obec z plnění povinností ze zákona

Práce na přípravě návrhu rozpočtu obce by měly být zahájeny vždy v druhé polovině roku, který předchází roku rozpočtovému. Příprava rozpočtu je složitá a komplikovaná. Záleží na kvalifikovaném odhadu budoucích příjmů a výdajů, zejména však nových výdajů, u kterých nelze využít informace o jejich skutečné výši z minulých rozpočtových období. Také vývoj ekonomiky, inflace nebo legislativní změny, mohou ovlivnit výši skutečných příjmů a výdajů. V zákoně není specifikováno, který orgán sestavuje rozpočet ÚSC. Ve větších obcích je to zpravidla finanční odbor, který zabezpečuje potřebnou kvalifikovanost odhadů příjmů a výdajů, ve spolupráci s představiteli samosprávy, kteří přinášejí spíše laický přístup k tvorbě rozpočtu a vkládají do návrhu rozpočtu hlavně politické priority. V menších obcích návrh rozpočtu připravuje několik málo zaměstnanců úřadu a starosta. (Netolický, 2008)

Vypracovaný návrh je nutné zveřejnit v zákonem stanovené lhůtě 15 dnů před jeho projednáním na úřední desce a v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup, tak aby se všichni občané mohli s návrhem seznámit. Během této doby a během projednávání mohou všichni vznášet připomínky nebo námítky.

Poté je zpracovaný návrh rozpočtu předkládán radou, případně starostou, nejvyššímu orgánu obce, kterým je zastupitelstvo, k projednání a schválení. Zastupitelstvo má jako jediné zákonem vyhrazenou pravomoc schvalovat rozpočet a tuto pravomoc ani ze své vůle nemůže přenést na jiné orgány. (Netolický, 2008)

Jakmile je rozpočet schválen, je vypracován rozpis rozpočtu podle platné rozpočtové skladby. Součástí rozpisu rozpočtu je sdělení závazných ukazatelů rozpočtu subjektům, které jsou povinny se jím řídit. Zákon stanoví obci povinnost uskutečňovat své finanční hospodaření v souladu se schváleným rozpočtem a provádět kontrolu svého hospodaření podle zvláštního právního předpisu po celý rozpočtový rok. (Netolický, 2008)

II. praktická část

2. Představení města Horní Slavkov

2.1. Základní charakteristika

Město se nachází v Karlovarském kraji ve středu tzv. lázeňského trojúhelníku měst Karlovy Vary, Františkovy Lázně a Mariánské Lázně. Žije v něm 5675 obyvatel, rozkládá se na 3682 ha v nadmořské výšce od 452 do 584 m a je obklopeno Chráněnou krajinnou oblastí Slavkovský les. Krajina má kopcovitý ráz a tvoří ji dvě kolmo na sebe navazující údolí a okolní svahy s poli, loukami a lesy, převážně smíšenými. Dříve byla pole zemědělsky intenzivně využívána, ale z důvodu nadmořské výšky a drsnějšího podnebí se zde v současnosti nachází pouze pastviny.

Obr. č. 4: Mapa Horního Slavkova a okolí

Zdroj: *Mapy.cz* [online] [cit 28.4.2012] Dostupné z: <http://mapy.cz/#x=13.085696&y=49.967739&z=8>

Z jihozápadní strany přitéká a údolími pokračuje potok jménem „Stoka“. Svě jméno získal pravděpodobně tím, že navazuje na unikátní historické vodní dílo „Dlouhá stoka“ přivádějící vodu z rašelinišť z okolí nedaleké obce Kladská do sousedního města Krásno a dále do Horního Slavkova. V předchozích staletích dlouho sloužil jako cesta pro plavení dřeva a jako zdroj technologické vody v početných dolech a mlýnech. Potok se

dále stáčí k severu, opouští město a po několika kilometrech se vlévá do řeky Ohře ve městě Loket.

Údolími vede také hlavní silnice, spojnice měst Loket, Horní Slavkov a Krásno, z níž odbočují vedlejší silnice do jednotlivých částí města a přilehlých osad. Od Lokte přijedeme nejdříve do Starého města, jehož dominantou je historické náměstí z 1. pol. 16. století vystavěné ve stylu pozdně-gotickém a renesančním s částí zachovalé zástavby. Na dohled je další významná stavba, kostel s. Jiří s farou a hřbitovem. Pokračujeme-li po hlavní silnici dále, projedeme kolem jedné z nejstarších částí města, o které jsou zmínky již z 13. století. Než úplně opustíme město, musíme podjet krásný kamenný železniční most, který se však již v současné době nevyužívá a chátrá.

Pokud na starém náměstí odbočíme z hlavní silnice jižním směrem, dostaneme se do městské části Kounice, nebo po pár kilometrech do osad Ležnice a Ležnička. Jiná cesta vede směrem severovýchodním do osad Kfely a Bošířany. Západním směrem můžeme vystoupat do prudkého svahu do Nového města, které postupně vznikalo v poválečných letech jako reakce na příliv nových obyvatel a jehož zástavba odpovídá době svého vzniku. Tvoří ji převážně stavby v socialistickém stylu shromážděné okolo nového čtvercového náměstí, které dnes představuje přirozené sociální a kulturní centrum. Okolo náměstí vznikalo po dlouhá desetiletí tzv. sídliště velkých bytových domů a paneláků, ale v současné době se staví převážně klasické rodinné domy v nově zpřístupněných lokalitách na okrajích města. Nevede odsud pokračující silnice a lze využít pouze úzkých cest pro spojení s osadou Třídolí, ležící na nejzápadnější výspě, nebo se vrátit na hlavní silnici zpět do údolí.

2.2. Historický exkurz

Oblast kolem Slavkova je z historického hlediska známa výskytem ložisek řady užitkových nerostů a kovů, např. cínu, stříbra, uranu, živce, wolframu, stavebního kamene, polodrahokamů, aj. Tato bohatá naleziště vedla k založení města a jeho prosperitě. K trvalému osídlení oblasti došlo kolem 12. století, kdy byl postaven kostelík sv. Jiří. První písemná zpráva o městu pochází z roku 1357, kdy byl do města uveden farář. Z nedoložených zpráv se Slavkov stal městečkem již kolem roku 1335 a

jeho pečeť je prokázána z roku 1351. Jméno Slavkov získalo město po Slávkovi z Rýznburku a přívlastek „Horní“ značí hornický a symbolizuje původ vzniku nového osídlení.

Během staletí se podmínky a situace měnily a město prožilo mnoho období růstu, stagnace i úpadku. V době největšího rozkvětu města, v pol. 16. st., se město rozrostlo z původních 500-600 obyvatel na 7.000-8.000 obyvatel (doba aktivního dobývání nerostného bohatství za vlády rodu Pluhů). Některé zdroje uvádí dokonce 6.000 měšťanů a na 4.000 ostatních obyvatel (horníků, dělníků bez měšťanských práv), tj. celkem 10.000 lidí. Praha v tu dobu měla přibližně 40.000 obyvatel a Horní Slavkov byl jedním z pěti největších měst Království Českého a významem se řadil po bok Kutné Hory, Jáchymova, nebo saského Freibergu.

Naopak od první poloviny 17. století stíhá město jedna rána za druhou. Třicetiletá válka, tři morové rány, několik velkých požárů, útlum hornické činnosti, složitá politická situace atd. vedly k tomu, že koncem století mělo město pouhých 1.700 obyvatel. Špatné časy však město provázely i ve století následujícím. 18. a 19. století bylo doprovázeno postupnou změnou způsobu obživy obyvatel, kdy se do popředí dostávala řemesla jako plátenictví, cínařství, soukenictví, puškařství, je založena cihelna, koželužna, výroba knoflíků z perleti apod. V roce 1792 byla založena výrobna na kameninové zboží, která zpracovávala nově objevený kaolín. Po počátečních neúspěších ji o několik let později proslavil až její nový majitel a je dodnes známa jako porcelánka Haas & Czjzek.

Ve 20. století bylo město poznamenáno světovými válkami, globální ekonomickou krizí a po 2. světové válce odlivem velké části původního německého obyvatelstva, které bylo nahrazováno novými obyvateli přicházejícími z celého tehdejšího Československa. Od roku 1946 do 60 let 20. století byl život města určován na základě cíleného geologického průzkumu a těžbou uranu za dozoru sovětských odborníků a později pod správou Jáchymovských dolů. Těžba uranu byla postupně utlumována, až došlo v roce 1962 k jejímu úplnému zastavení.

V těchto dvou desetiletích byla postavena převážná část dnešního sídliště především pro potřebné pracovníky uranových dolů. Výstavba sídliště byla doprovázena také rozvojem další infrastruktury. Vyrůstají mateřské školy a jesle, obchodní dům „Brigádník“, dům

kultury ROH, hotel „Tatran“, dále bytový dům pro příslušníky Věžeňské služby, základní škola ve Starém městě (v původním Slavkově) a sídliště bytových domů, ubytoven a obchodního domu na Kounici. Nově příchozí obyvatelé neměli ke Slavkovu většinou žádný vztah, dávali přednost nově vystavěným bytovým domům, stará zástavba chátrala a zůstávala na pokraji pozornosti. Historicky cenné domy byly často strženy a nahrazeny budovami v socialistickém stylu.

V šedesátých až osmdesátých letech 20. století dochází k dalšímu rozšíření sídliště a výstavbě nových strojírenských provozů a továren. Vznikl strojírenský závod Stasis, chemické závody CHEZA a menší závod ODĚVA. Hornickou tradici zastupoval Geologický průzkum, n. p. Příbram, středisko Horní Slavkov, který nesl od 70. let název Stannum.

2.3. Současnost

Sametová revoluce znamenala novou etapu rozvoje města. Kritika tehdejších představitelů města ze strany obyvatelstva vedla ke změně personálního obsazení. Mění se činnost, pravomoci, postavení i název správního orgánu. Do té doby existující Městský národní výbor byl nahrazen Městským úřadem. Po prvních demokratických komunálních volbách na podzim roku 1990, v nichž zvítězila koalice ČSSD a Strany zelených, zvolilo městské zastupitelstvo do čela starostu Petra Hanzíka, který pokračoval i po dalších volbách až do roku 2006. Nové zastupitelstvo se začalo více starat o zlepšení životních podmínek občanů a stav dochovaných historických a kulturních památek.

Po volbách na podzim roku 2006 došlo na základě jejich výsledku ke změně vedení města a na místo starostky byla zvolena Mgr. Jana Vildumetzová. V čele zůstává i po volbách na podzim roku 2010 a pokračuje ve snaze o rozvoj města a rozšíření spolupráce s okolními obcemi, což vedlo koncem loňského roku například k založení svazku obcí pod názvem „Hornoslavkovsko“. Zakládajícími členy se stala města Horní Slavkov a Krásno. Město má dále navázané vztahy a spolupracuje s partnerskými obcemi Arzberg v Německu a Sławków v Polsku.

Zaměstnávání občanů města zajišťuje několik středních a menších firem a mnoho živnostníků. Město má mnohaletou tradici strojírenské výroby, kterou nejlépe reprezentoval dnes již neexistující závod Stasis, známý i za hranicemi naší země svými dodávkami autodomíchávačů a techniky na výrobu a distribuci betonu. Později se orientoval na výrobu náhradních dílů pro důlní zařízení a krátce po revoluci došlo k jeho prodeji a několika následným přeprodejům. V současnosti v jeho areálu působí dva podnikatelské subjekty. Firma Legios, která se zaměřuje na výrobu lokomotiv, nákladních vagónů a dílů železniční infrastruktury, a firma Stasis - ZBA Servis, která pokračuje v tradiční výrobě nástaveb autodomíchávačů betonu a míchacích center na jeho výrobu. Dalším zaměstnavatelem na území města je firma Pentar, která také podniká ve strojírenství a její výrobní program tvoří hlavně tlakové nádoby, výměníky tepla, zásobníky plynu apod. Dříve byl tento závod součástí chemického koncernu Chemopetrol Litvínov, pro nějž vyráběl techniku pro chemickou výrobu. Na území města pak existuje ještě několik dalších menších firem zabývajících se kovodělnou výrobou.

Horní Slavkov proslavila nejstarší manufaktura na výrobu porcelánového zboží z konce 18. století, která byla později známa jako porcelánka Haas & Czjzek a vyvážela svoji produkci do celého světa. Bohužel v lednu roku 2011 se brány této porcelánky zavřely a o práci přišlo posledních 90 zaměstnanců. To se negativně odrazilo na zvýšeném počtu nezaměstnaných ve městě. Nakonec je nutné se zmínit o věznici, zařízení Vězeňské služby ČR, které zaměstnává relativně velký počet občanů města a představuje, na rozdíl od ostatních subjektů, stabilní pracovní příležitost.

Ve městě najdeme dvě základní školy, do kterých dojíždějí také žáci okolních obcí Krásna a Nové Vsi. Jsou zde dvě mateřské školy, základní umělecká škola, základní škola speciální a praktická a také dům dětí a mládeže, který se snaží rozvíjet zájmy a osobnost mladých lidí a umožňuje jim efektivně trávit čas. Občané mohou využívat služeb dvou zdravotních středisek pro dospělé a dvou pro děti, lékárnu, knihovnu, kino, muzeum, dům s pečovatelskou službou, koupaliště, hřiště a tělocvičny, fotbalový stadion, několik obchodů s potravinami a od nedávna i nákupní středisko TESCO.

V Horním Slavkově nalezneme několik pamětihodností. Kromě již zmiňovaného kostela sv. Jiří s jeho vyhlídkovou věží se na území nachází kostel sv. Anny, kaple

Božího Těla, bývalé popraviště s šibenicí, tzv. Šibeniční vrch, dům Seidelhaus, původně rudný mlýn a měšťanský dům Pflughaus, pojmenovaný podle významného historického rodu Pluhů. Městem prochází turistická trasa a cyklostezka. Turisté mají možnost ubytování a stravování v několika restauracích nacházejících se ve středu města a také v restauraci s ubytováním na okraji města u místního koupaliště, pod názvem „U Pulečka“.

2.4 Orgány města a jejich činnosti

Zastupitelstvo města je složeno z 15 členů. Tento počet byl vytvořen podle počtu členů zastupitelstva města v končícím volebním období (§68, odst. 4 zákona č.128/2000 Sb., o obcích). Ze zastupitelstva města Horní Slavkov je 14 členů neuvolněných. Uvolněným členem je starostka města. Zasedání zastupitelstva probíhají v zasedací místnosti městského úřadu a jsou vždy veřejná. Materiály k projednání jsou zpracovávány jednotlivými odbory takovým způsobem, aby umožnily zastupitelům posoudit problematiku a přijmout účinná opatření. Patnáctičlenné zastupitelstvo splňuje podmínku pro volbu městské rady, která je pětičlenná.

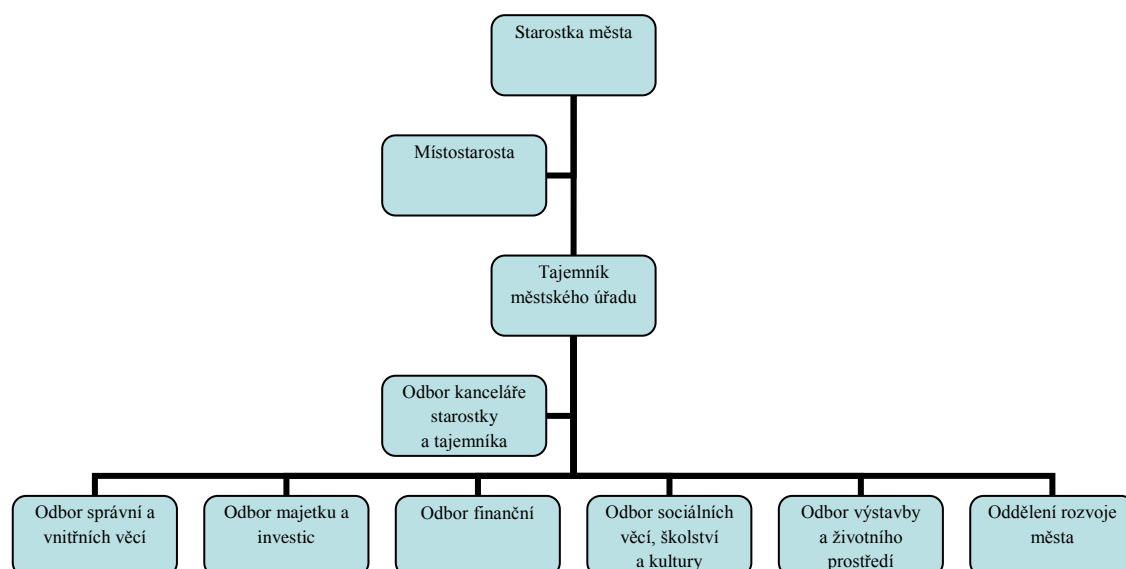
Rada města je výkonným orgánem v samostatné působnosti. Tvoří ji starostka, místostarosta a další tři členové zastupitelstva. Zasedání rady se uskutečňují jedenkrát za čtrnáct dní v zasedací místnosti městského úřadu a jsou neveřejná.

Ze zákona o obcích byly ustanoveny finanční a kontrolní výbor, jehož předsedové jsou členové zastupitelstva. Dalšími výbory jsou osadní výbor Ležnice a osadní výbor Kfely. Rada města si zřídila jako své poradní orgány bytovou komisi, komisi pro rozvoj města a sbor pro občanské záležitosti.

Městský úřad v samostatné působnosti plní úkoly uložené mu zastupitelstvem a radou města a napomáhá činnosti výborů zastupitelstev a komisí rady. Úřad v přenesené působnosti vykonává státní správu v rozsahu stanoveném zvláštními zákony. V čele městského úřadu v Horním Slavkově je starostka města, dále úřad tvoří tajemník městského úřadu a zaměstnanci. Tajemník je nadřizený všem zaměstnancům. Je odpovědný za plnění úkolů městského úřadu v samostatné i přenesené působnosti starostce.

Úřad se člení na odbory a oddělení. Společnými úkoly všech odborů jsou příprava podkladů pro jednání zastupitelstva a rady, plnění úkolů uložených zastupitelstvem a radou. Součinnost při přípravě právních předpisů města, vnitřních předpisů úřadu. Vyřizování peticí, stížností, oznámení, podnětů a jiných podání fyzických a právnických osob a poskytování informací veřejnosti podle zvláštního zákona. Zabezpečování výkonu státní správy svěřené městu zákonem v rámci přenesené působnosti. Rozhodování na úseku samostatné i přenesené působnosti podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, oprávněnými úředními osobami.

Obr. č. 5: Organizační struktura městského úřadu v Horním Slavkově do roku 2011

Zdroj: Vlastní zpracování 2012

Některé služby poskytované občanům města v rámci samostatné i přenesené působnosti:

- úřad je kontaktním místem veřejné správy tzv. CZECHPOINT (zabezpečuje vydávání výpisů z katastru nemovitostí, z obchodního rejstříku a živnostenského rejstříku, z rejstříku trestů, vydávání výpisu bodového hodnocení řidiče, výpis ze seznamu kvalifikovaných dodavatelů), ověřování podpisů a kopie listin (legalizace a vidimace), přijímá žádosti a vydává občanské průkazy, osvědčení o státním občanství

- zajišťuje činnosti matričního úřadu s obvody Krásno, Nová Ves, Louka
- zajišťuje agendy spojené s evidencí obyvatel, přihlášení k trvalému pobytu nebo zrušení trvalého pobytu
- vykonává činnosti dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- organizuje a vyhodnocuje vhodnost přidělení sociálního bydlení tzv. vstupních bytů
- zabezpečuje účast těžce zdravotně postižených občanů na společném stravování, napomáhá se zapojením takto postižených občanů do kulturního a společenského života
- komplexně vyřizuje podávání informací dle zákona o svobodném přístupu k informacím
- koordinuje vyřizování petic
- plánuje, realizuje a koordinuje kulturní aktivity města v návaznosti na rozvojové plány apod.
- zajišťuje agendy stavebního úřadu dle stavebního zákona č. 183/2006 Sb.
- žádosti o stavební povolení, ohlašování staveb, vydání povolení k odběru povrchových nebo podzemních vod pro fyzické osoby, žádost o souhlas ke kácení stromů, žádosti o vynětí půdy ze zemědělského půdního fondu.

3. Finanční hospodaření města

Rozpočtové hospodaření města se ve všech analyzovaných letech řídilo schválenými rozpočty, které se upravovaly rozpočtovými změnami uskutečňovanými v souladu s potřebami města, nebo změnami vyvolanými z úrovně centrálních orgánů.

V jednotlivých podkapitolách jsou popsány příjmy, výdaje a financování v letech 2008 – 2011. Rok 2008 je rozebrán podrobně a z velké části popisuje výši a strukturu příjmů a výdajů i pro následující roky, jejichž rozpočet vždy vychází ze skutečnosti předcházejícího období. Další podkapitoly se kromě přehledů příjmů a výdajů zaměřují především na významné změny v příjmech a výdajích a případně nové druhy příjmů a výdajů v letech 2009 – 2011.

3.1 Hospodaření v roce 2008

Město Horní Slavkov s ohledem na předchozí vývoj rozpočtů a na plánované akce schválilo na rok 2008 rozpočet schodkový s dofinancováním schodku ve výši 3 290 tis. a splátek úvěrů ve výši 2 910 tis. Kč z přebytku minulých let. Během roku však došlo k výraznému nárůstu skutečných příjmů proti předpokladům a souběžně s tímto nárůstem se provedla rozpočtová opatření ke zvýšení příjmových i výdajových položek rozpočtu. Celkové skutečné příjmy byly 84 845,01 tis. Kč a výdaje 76 079,52 tis. Kč. Splátky jistin z přijatých úvěrů z minulých let tvořily 2 876,58 tis. Kč. Tyto splátky se týkaly čtyř úvěrů, které město přijalo v letech 2000-2002 od Hypoteční banky, a.s. na výstavbu šesti nových bytových domů. Úvěrové smlouvy byly uzavřeny na dobu patnácti, dvaceti i více let a znamenaly pro město dlouhodobé zvýšení výdajové části rozpočtu. Město nemůže prozatím nabídnout byty v těchto domech k prodeji z důvodu přijatých dotací na jejich výstavbu, které prodej znemožňují.

Nově přijaté úvěry nebyly žádné. Saldo příjmů a výdajů bez financování bylo 8 765,49 tis. Kč, úplné saldo včetně financování 5 888,90 tis. Kč a provozní saldo ve výši 13 340,96 tis. Kč. Všechny údaje jsou zobrazeny v tabulce č. 2. Hospodaření města skončilo ve velkém přebytku a stav finančních prostředků na účtech vzrostl o téměř 6 mil. Kč, na 12,9 mil. Kč, čímž se vytvořila rezerva pro následující léta.

Ve struktuře příjmů města Horního Slavkova byly největší a nejstabilnější daňové příjmy, které představovaly 62,4% z celkových příjmů. Jejich přehled je v tabulce č. 3. a v grafu na obrázku č. 6 Největší zastoupení v daňových příjmech měla daň z přidané hodnoty (DPH), která představovala 33,2% z celkových daňových příjmů. Oproti roku 2007 zaznamenala tato daň navýšení o 925 tis. Kč. Druhým nejvýznamnějším daňovým příjmem byla daň z příjmu právnických osob (DPPO), která tvořila 29,6% z celkových daňových příjmů. Vzhledem k roku 2007 došlo k navýšení o cca 1 000 tis. Kč. Třetím daňovým příjmem, který převýšil 20% celkových daňových příjmů, byla daň z příjmů fyzických osob (DPFO). Celkem přinesla 24% daňových příjmů a oproti roku 2007 došlo k jejímu navýšení o 807 tis. Kč. Poslední daní, která je přijímána na základě zákona, ale která náleží obcím celá, je daň z nemovitostí (DNE). Městu přinesla v roce 2008 částku ve výši 1 846,34 tis. Kč, což znamená 3,5% z celkových daňových příjmů.

Tab. č. 2: Přehled příjmů a výdajů a výsledné saldo v roce 2008 (v tis. Kč)

č.	Popis	Skutečnost r. 2008
1.	Daňové příjmy	52 955,14
2.	Nedaňové příjmy	6 534,83
3.	Přijaté provozní transfery	12 829,28
4.	Běžné příjmy (1+2+3)	72 319,25
5.	Kapitálové příjmy	6 325,76
6.	Přijaté investiční transfery	6 200,00
7.	Příjmy celkem (4+5+6)	84 845,01
8.	Běžné výdaje	58 978,29
9.	Kapitálové výdaje	17 101,23
10.	Výdaje celkem (8+9)	76 079,52
11.	Saldo bez financování (7-10)	8 765,49
12.	Uhrazené splátky jistin úvěrů	-2 876,58
13.	Přijaté půjčky	0
14.	Změna stavu na bankovních účtech	-5 888,91
15.	Financování (12+13+14)	-8 765,48
16.	Příjmy všechny (7)	84 845,01
17.	Výdaje všechny (10-12-13)	78 956,10
18.	Saldo úplné (16-17)	5 888,91
19.	Provozní saldo (4-8)	13 340,96

Zdroj: Výkaz o plnění rozpočtu k 31. 12. 2008, vlastní zpracování 2012

Mezi daňové příjmy města patří také místní poplatky. V roce 2008 byl nejméně výnosným místním poplatkem poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj. Jeho sazba činila 10 tis. Kč na 3 měsíce za každý přístroj a celkem přinesl do rozpočtu města 886,70 tis. Kč. Z těchto informací je zřejmé, že v roce 2008 bylo ve městě provozováno 22 výherních přístrojů a na jeden hrací přístroj připadá 259 obyvatel města. Druhým nejméně výnosným místním poplatkem byl poplatek ze psů, který celkově představoval 232,34 tis. Kč. Základní roční poplatek za prvního psa podle platné obecně závazné vyhlášky (OZV) pro tento rok byl 800,- Kč, za druhého a každého dalšího psa 1 000,- Kč. Poplatek za prvního psa u rodinného domu činil 300,- Kč, poplatek za každého dalšího psa pak byl

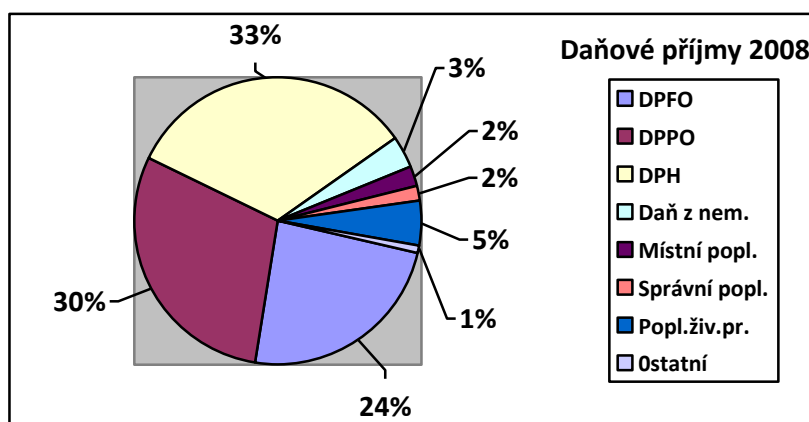
600,- Kč. Čtvrtinový poplatek platí osoby, které jsou poživateli starobního, invalidního, sirotčího, vdovského nebo vdoveckého důchodu. OZV stanovuje osvobození od poplatku pro osoby nevidomé, bezmocné nebo těžce zdravotně postižené. Nakonec poplatek za užívání veřejného prostranství v celkové výši činil 96,80 tis. Kč.

Tab. č. 3: Přehled daňových příjmů v roce 2008 (v tis. Kč)

Daňové příjmy	Skutečnost r. 2008
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků	8 838,20
Daň z příjmů FO ze SVČ	3 101,62
Daň z příjmů FO z kapitálových výnosů	762,48
Daň z příjmů právnických osob	13 280,79
Daň z příjmů právnických osob za obec	2 397,60
Daň z přidané hodnoty	17 576,90
Daň z nemovitostí	1 846,34
Místní poplatky	1 215,84
Správní poplatky	870,43
Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí	2 638,82
Odvody výtěžku z provozování loterií	425,12
Ostatní daňové příjmy	1,00
Celkem	52 955,14

Zdroj: Výkaz o plnění rozpočtu k 31. 12. 2008, vlastní zpracování 2012

Obr. č. 6: Daňové příjmy 2008

Zdroj: Vlastní zpracování 2012

Dalším významným příjmem v oblasti daňových příjmů byl poplatek za komunální odpad, který byl stanoven na 500,- Kč na obyvatele a rok a celkem představoval částku 2 360,35 tis. Kč, což bylo bezmála 4,5% z celkových daňových příjmů města. V tabulce č. 3 je tento poplatek zahrnut do poplatků a odvodů v oblasti životního prostředí a tvoří jejich převážnou část. Příjmy z odvodů části výtěžku z provozování loterií ve výši 425,12 tis. Kč město použilo na základě zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách na veřejně prospěšnou činnost, např. nákup herních prvků pro dětská hřiště vybudovaná na území města, nebo na péči o městskou zeleň.

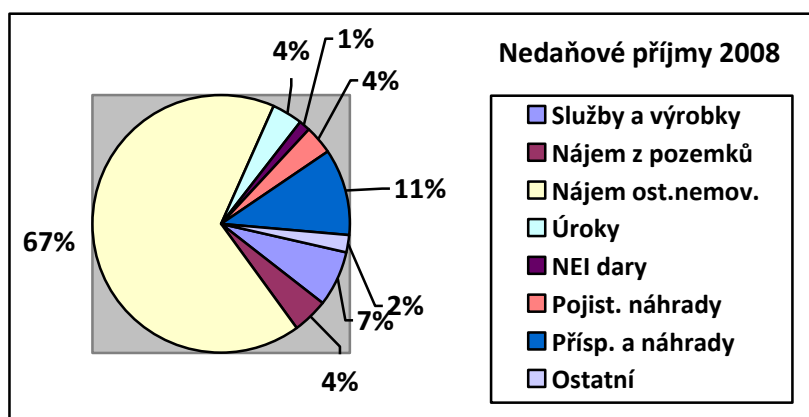
Nedaňové příjmy představovaly pouze 7,7% z celkových příjmů města, ale pro město znamenaly poměrně stabilní příjem. Jejich konkrétní složení je uvedeno v tabulce č. 4 a vzájemné porovnání v grafu na obrázku č. 7. Tvořily je příjmy z poskytování služeb a výrobků, pronájmů pozemků, ostatních nemovitostí a jejich částí, příjmů z úroků, přijatých neinvestičních darů, přijatých pojistných náhrad, přijatých nekapitálových příspěvků a náhrad a ostatních nedaňových příjmů. Více než polovinu z celkových nedaňových příjmů představovaly příjmy z pronájmů nemovitostí. Z celkové částky 4 348,04 tis. Kč měl největší podíl příjem z pronájmu kotelny od společnosti Byty-Teplo, s.r.o. ve výši 2 500 tis. Kč a pronájem bytových jednotek v majetku města s částkou 1 066 tis. Kč.

Tab. č. 4: Přehled nedaňových příjmů v roce 2008 (v tis. Kč)

Nedaňové příjmy	Skutečnost r. 2008
Příjmy z poskytování služeb a výrobků	453,04
Příjmy z pronájmů pozemků	293,92
Příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí	4 348,04
Příjmy z úroků	266,64
Přijaté neinvestiční dary	82,00
Přijaté pojistné náhrady	239,48
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	700,80
Ostatní nedaňové příjmy	150,91
Celkem	6 534,83

Zdroj: Výkaz o plnění rozpočtu k 31. 12. 2008, vlastní zpracování 2012

Obr. č. 7: Nedaňové příjmy 2008

Zdroj: Vlastní zpracování 2012

Kapitálové příjmy představovaly 7,5% z celkových příjmů a zahrnovaly příjmy z prodeje pozemků a prodeje bytových jednotek a nebytových prostor. Příjem z prodeje pozemků přinesl 2 702,76 tis. Kč. Jednalo se o prodeje stavebních pozemků pro výstavbu rodinných domů v lokalitě Nad Výtopnou. Prodej bytových jednotek a některých nebytových prostor znamenal pro město příjem ve výši 3 451 tis. Kč.

Přijaté investiční a neinvestiční transfery zaujímaly 22,4% podíl na celkových příjmech města. Neinvestiční příspěvky nejsou určeny k pořízení dlouhodobého majetku. Mohou být vynakládány pouze na běžné výdaje spojené převážně s nákupem služeb, materiálu a drobného majetku od různých poskytovatelů. Mezi neinvestiční transfery patřily příspěvek na výkon státní správy a školství. Město Horní Slavkov je obec s pověřeným obecním úřadem a výše příspěvku je závislá na hodnotě koeficientu, který byl stanoven podle rozsahu přenesené působnosti k výkonu státní správy. Příspěvek na školství byl určen na částečnou úhradu provozních výdajů základních, mateřských a speciální základní školy. Pro město představoval příjem ve výši 3 342 tis. Kč. Nezanedbatelný ovšem neovlivnitelný příjem mělo město z dotace od Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky (MPSV ČR), ze které se vyplácejí dávky v hmotné nouzi a který činil 3 650 tis. Kč. Další účelový transfer ve výši 2 350 tis. Kč, který město přijalo, je transfer od Ministerstva kultury České republiky (MK ČR) na opravu kostela sv. Jiří, jednu z nejvýznamnějších historických památek staré části města. V získávání neinvestičních transferů bylo město v roce 2008 úspěšné a z rozpočtu Karlovarského kraje obdrželo dalších celkem 2 295 tis. Kč. Polovina této částky byla určena na opravy

Pluhova domu a zbývající část tvořily např. příspěvky zřízeným PO města ve výši 690 tis. na programy v rámci vzdělávání žáků základních a speciálních škol, nebo příspěvek městu ve výši 175 tis. Kč na obnovu a zajištění lesních porostů v městských lesích. O příspěvek na provoz požádala a také ho ve výši 285 tis. Kč získala organizační složka zřízená městem pod názvem Sbor dobrovolných hasičů.

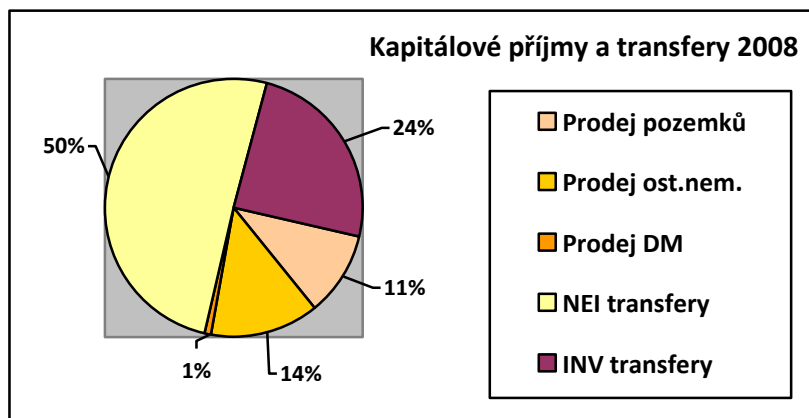
Investiční transfery, které byly určeny k pořízení dlouhodobého majetku, obdrželo město např. od Ministerstva vnitra České republiky (MV ČR) a to ve výši 2 000 tis. Kč na rekonstrukci hasičské zbrojnice a od Karlovarského kraje po 200 tis Kč na Pluhův dům a zpracování územního plánu. Největší příjem v oblasti investic získalo město ze státního rozpočtu na výstavbu sportoviště u Základní školy v hodnotě 4 000 tis. Kč. Celkový přehled kapitálových příjmů a přijatých transferů je uveden v tabulce č. 5 a v grafu na obrázku č. 8.

Tab. č. 5: Přehled kapitálových příjmů a přijatých transferů v roce 2008 (v tis. Kč)

Kapitálové příjmy a přijaté transfery	Skutečnost r. 2008
Příjmy z prodeje pozemků	2 702,76
Příjmy z prodeje ostatních nemovitostí	3 451,00
Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku	172,00
Neinvestiční přijaté transfery	12 829,28
Investiční přijaté transfery	6 200,00
Celkem	25 355,04

Zdroj: Výkaz o plnění rozpočtu k 31. 12. 2008, vlastní zpracování 2012

Obr. č. 8: Kapitálové příjmy a přijaté transfery 2008

Zdroj: Vlastní zpracování 2012

Výdaje města jsou závislé na příjmech a měly by být plánovány tak, aby pokryly běžné výdaje na provoz města, údržbu městského majetku a chod městského úřadu. Kladný rozdíl mezi příjmy a běžnými výdaji lze pak použít na financování případně spolufinancování investičních akcí nebo vytváření rezerv pro větší investiční akce v budoucnu. Přehled celkových výdajů je vyčíslen v tabulce č. 6 a graficky znázorněn pod tabulkou na obrázku č. 9. Provozní výdaje na provoz města a městského úřadu činily celkem 58 978,29 tis. Kč, což bylo 77,52% z celkových výdajů města.

Město Horní Slavkov je zřizovatelem devíti PO z oblasti školství, kultury a sociálních služeb a také již výše zmiňované organizační složky Sboru dobrovolných hasičů. Výsledky hospodaření PO v rámci hlavní i doplňkové činnosti se pohybovaly v kladných hodnotách. Jediné Městské kulturní středisko vykazovalo ztrátu jak v hlavní tak i doplňkové činnosti. Důvodem byla malá návštěvnost kulturních akcí a málo úspěšný projekt nekuřácké kavárny, kam i přes nízké ceny sortimentu chodí velmi málo hostů.

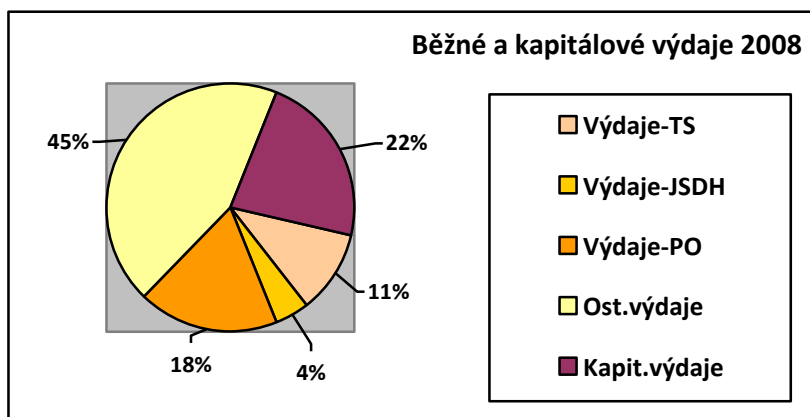
Město je dále zakladatelem dvou obchodních společností s ručením omezeným pod názvem Byty-teplo s.r.o., která zabezpečuje správu bytových jednotek a nebytových prostor v majetku města a Technické služby s.r.o., která zabezpečuje správu a údržbu veškerých komunikací na území města, správu hřbitova a údržbu veřejného osvětlení ve městě a jeho přilehlých částech.

Tab. č. 6: Přehled výdajů v roce 2008 (v tis. Kč)

Běžné a kapitálové výdaje	Skutečnost r. 2008
Příspěvky příspěvkovým organizacím	13 959,50
Výdaje na údržbu města zajišťovanou Technickými službami	8 145,83
Výdaje na provoz organizační složky města JSDH	3 420,41
Ostatní běžné výdaje	33 452,55
Provozní výdaje celkem	58 978,29
Kapitálové výdaje	17 101,23
Celkem	76 079,52

Zdroj: Výkaz o plnění rozpočtu k 31. 12. 2008, vlastní zpracování 2012

Obr. č. 9: Běžné a kapitálové výdaje 2008

Zdroj: Vlastní zpracování 2012

Rozdělení běžných výdajů podle odvětvového třídění do skupin přibližuje skutečný druh činnosti, na který se finanční prostředky vynakládají, a je uvedeno v tabulce č. 7. Největší podíl na běžných výdajích představují služby pro obyvatelstvo. Patří sem příspěvky PO, tzn. všem školským zařízením a Městskému kulturnímu středisku, ve výši přes 12 mil. Kč. Výdaje na obnovu kulturních památek a na pořádání kulturních akcí ve městě tvoří 5,3 mil Kč. Dále jsou vynakládány nemalé prostředky na sběr a svoz komunálního odpadu ve výši 3,8 mil. Kč, nebo na provoz a údržbu veřejného osvětlení v částce 1,7 mil. Kč. Dalších 1,3 mil. Kč je vynakládáno na údržbu městské zeleně. Svoz odpadu a údržbu zeleně zajišťuje společnost Technické služby s.r.o., která byla založena městem za tímto účelem. Bytové a nebytové hospodářství spravuje založená společnost Byty – teplo s.r.o. v rámci HČ města, proto nejsou údržba a opravy bytů a nebytových prostor zahrnuty ve výdajích rozpočtu města, ale úroky z úvěrů na výstavbu bytových jednotek z let předešlých ano a představují cca 1 mil. Kč. Každoročně je ve výdajích zahrnuta také částka cca 500 tis. Kč jako příspěvek na provoz muzea, které je zřízeno a spravováno krajem. Do této skupiny patří také příspěvek 390 tis. Kč na rozvoj tělovýchovy, který dostává sportovní klub Tělovýchovná jednota Spartak.

Druhou největší skupinou je všeobecná veřejná správa, do které patří vlastní správní činnost městského úřadu a činnost zastupitelských orgánů. Platy zaměstnanců a odměny zastupitelů včetně odvodů na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění představují největší díl nákladů v této skupině a činí téměř 12 mil. Kč. Provozní náklady městského

úřadu, tzn. nákup materiálu, služeb, energií, výdaje na poštovní poplatky, telekomunikace, pohonné hmoty, cestovní náhrady, školení, vzdělávání atd. tvoří 2,7 mil. Kč. Platba DPPO za obec státnímu rozpočtu představuje částku 2,4 mil. Kč.

Tab. č. 7: Odvětvové třídění běžných výdajů 2008 (v tis. Kč)

Odvětvové třídění běžných výdajů podle skupin	Skutečnost r. 2008
Všeobecná veřejná správa a služby	18 960,51
Bezpečnost státu a právní ochrana	1 146,77
Sociální věci a politika zaměstnanosti	5 494,22
Služby pro obyvatelstvo	29 044,72
Průmyslová a ostatní odvětví národního hospodářství	3 976,71
Zemědělství, lesní hospodářství a rybařství	355,36

Zdroj: Výkaz o plnění rozpočtu k 31. 12. 2008, vlastní zpracování 2012

Kapitálové výdaje činily 17 101,23 tis. Kč a byly použity na výstavbu hřiště s umělým trávníkem a tartanovou běžeckou dráhou, které bylo vybudováno u Základní školy pro využití nejen žáků této školy, ale i dalších sportovně založených občanů města nebo sportovních oddílů. Náklady na jeho výstavbu dosáhly v roce 2008 částky 4 000 tis. Kč. Dalším výdaj byl vynaložen na částečné zasíťování lokality ulice Větrná ve výši 2 085,52 tis. Kč. Tato lokalita poskytuje v současnosti velký prostor pro výstavbu rodinných domů i s výhledem do budoucnosti. V předcházejícím roce byla dokončena přestavba radnice z bývalého hotelu a doplatek této akce činil 3 563,88 tis. Kč. Významným výdajem byla zbývající část rekonstrukce hasičské zbrojnice ve výši 2 300 tis. Kč. Půlmilionovou částku překročila výstavba in-line dráhy (620,86 tis. Kč), která byla určena občanům města k využití volného času. Byl pořízen územní plán ve výši 327,43 tis. Kč, kopírovací - brožurovací stroj v hodnotě 198,14 tis. Kč, nové herní prvky na dětské hřiště za 51,29 tis. Kč. Město poskytlo příspěvek ve výši 100 tis. Kč Městu Loket na výstavbu vyhlídkové plošiny na hoře Krudum ve Slavkovském lese, jejíž provoz byl slavnostně zahájen 15. 10. 2008. Ostatní investiční výdaje souvisely s vypracováním projektových dokumentací k investičním akcím a s rekonstrukcí místních komunikací a chodníků s opravami veřejného osvětlení a rozšířením

kamerového systému pro zvýšení bezpečnosti v ulicích města a činily celkem 3 854,11 tis. Kč.

3.2 Hospodaření v roce 2009

V roce 2009 schválilo město Horní Slavkov rozpočet přebytkový. Přebytek ve výši 2 990 tis. Kč byl rozpočtován ke splácení jistin úvěrů z předchozích let. Skutečné příjmy byly 77 895,90 tis. Kč a výdaje 78 968,30 tis. Kč. Splátky jistin z přijatých úvěrů minulých let tvořily 2 985,82 tis. Kč a nově přijaté úvěry nebyly žádné. Z těchto čísel je zřejmé, že předpokládaný přebytek nebyl vytvořen a naopak došlo ke schodkovému hospodaření. Saldo příjmů a výdajů bez financování bylo -1 072,40 tis. Kč a včetně financování dokonce -4 058,22 tis. Kč, viz tabulka č. 8. Čím to bylo způsobeno?

Záporné saldo vzniklo nedostatečným naplněním příjmové části rozpočtu pouze na úrovni 86,7%. Zde zasáhl v současnosti snad nejdiskutovanější fenomén, celosvětová ekonomická krize, jíž předcházela americká hypoteční krize v roce 2007, následovaná světovou finanční krizí. Již v roce 2008 naznačovaly některé ekonomické ukazatele budoucí nepříznivý vývoj, ale ještě na konci roku 2008 byly odhady ekonomického růstu relativně optimistické. V roce 2009 však přišly reálné dopady v plné síle doprovázené prudkým poklesem produkce a nárůstem nezaměstnanosti. Odhady několikaprocentního ekonomického růstu se rázem změnily ve zlomky procent a po nějaké době byl připuštěn i ekonomický pokles. V roce 2009 došlo k největšímu meziročnímu nárůstu nezaměstnanosti od roku 1993 a absolutní počet nezaměstnaných dosáhl hodnoty téměř 509 tisíc osob a nezaměstnanost tak narostla na 8,6%. (Jiří Táborský, 2009. [online] Dostupné z: <http://www.mediafax.cz/ekonomika/2973782-V-roce-2009-byl-v-CR-nejvetsi-mezirocní-rust-nezamestnanosti-od-roku-1993>)

Největší podíl na propadu příjmů tak zaznamenaly daňové příjmy, především DPPO a DPFO, které proti předpokladu byly o 7 386,55 tis. Kč nižší. Ostatní daňové příjmy byly naplněny a dokonce překročeny, a proto byly v celku pouze o 5 447,20 tis. Kč nižší. Na tom měl zásluhu především vyšší výběr daně z nemovitostí způsobený tím, že Město Horní Slavkov stanovilo v tomto roce obecně závaznou vyhláškou tzv. místní koeficient pro všechny nemovitosti na území celého města na hodnotu 2. Výběr daně se proto zdvojnásobil na 3 611,09 tis. Kč a tím se částečně zmírnil propad celkových

daňových příjmů. Nedaňové příjmy nebyly taktéž naplněny, ale důsledek byl poměrně nižší z důvodu jejich menšího podílu na celkových příjmech a jejich pokles byl 1 086,57 tis. Kč. Většinu z této částky tvořil pokles příjmů z pronájmů bytových jednotek a nebytových prostor. Kapitálové příjmy byly také nižší, především kvůli neuskutečněnému prodeji dalších pozemků v lokalitě Nad Výtopnou určených k výstavbě rodinných domů. Jejich schodek byl 5 675,52 tis. Kč. Naopak předpokládané přijaté transfery přišly v plné výši a byly jako jediné naplněny na více než 100% s přebytkem 238,59 tis. Kč. Celkový schodek v příjmech však byl 11 970,70 tis. Kč.

Tab. č. 8: Přehled příjmů a výdajů a výsledné saldo v roce 2009 (v tis. Kč)

č.	Popis	Skutečnost r. 2009
1.	Daňové příjmy	48 131,50
2.	Nedaňové příjmy	5 039,17
3.	Přijaté provozní transfery	10 566,03
4.	Běžné příjmy (1+2+3)	63 736,70
5.	Kapitálové příjmy	8 469,60
6.	Přijaté investiční transfery	5 689,60
7.	Příjmy celkem (4+5+6)	77 895,90
8.	Běžné výdaje	60 948,90
9.	Kapitálové výdaje	18 019,40
10.	Výdaje celkem (8+9)	78 968,30
11.	Saldo bez financování (7-10)	-1 072,40
12.	Uhrazené splátky jistin úvěrů	-2 985,82
13.	Přijaté půjčky	0
14.	Změna stavu na bankovních účtech	4 058,22
15.	Financování (12+13+14)	1 072,40
16.	Příjmy všechny (7)	77 895,90
17.	Výdaje všechny (10-12-13)	81 954,12
18.	Saldo úplné (16-17)	-4 058,22
19.	Provozní saldo (4-8)	2 787,80

Zdroj: Výkaz o plnění rozpočtu k 31. 12. 2009, vlastní zpracování 2012

Na výpadek příjmů musely reagovat výdaje. V okamžiku, kdy se do rozpočtu nedostávaly předpokládané příjmy, začalo město s jejich omezováním. Běžné výdaje byly sníženy o 5 054,90 tis. Kč, což se dotklo především činnosti místní správy, kde v podstatě všechny položky tohoto paragrafu byly čerpány v nižším objemu, než předpokládal rozpočet. Týkalo se to platů zaměstnanců, odměn zastupitelů, nákupu služeb, spotřebního materiálu, energií pro budovu městského úřadu atd. Město pozastavilo nebo odložilo opravy chodníků a silnic, snížilo provozní výdaje na činnost jednotky Sboru dobrovolných hasičů a hledalo další i drobné možnosti jak snížit výdaje.

K největšímu poklesu však došlo v kapitálových výdajích, které klesly o 12 853,40 tis. Kč. Větší část, necelých 10 mil. Kč, představovalo nerealizované zasíťování pozemků v lokalitě Nad Výtopnou určených k prodeji pro výstavbu rodinných domů a zbylou část tvořilo snížení nákladů na rekonstrukci silnice v ulici Smetanova. Celkové snížení výdajů představovalo 17 908,30 tis. Kč. V této částce je však zahrnuto i zvýšení výdajů rozpočtovým opatřením na počátku roku ve výši 10 mil. Kč financovaným z přebytku hospodaření minulých let. Po jeho odečtení je reálný pokles výdajů pouze 7 908,30 tis. Kč. Podrobné tabulky s rozdělením vybraných příjmů a výdajů a grafické znázornění jejich struktury lze nalézt v příloze A.

3.3 Hospodaření v roce 2010

Město Horní Slavkov schválilo v roce 2010 rozpočet přebytkový. Přebytek ve výši 3 000 tis. Kč byl použit k financování splátek jistin úvěrů z předchozích let. Rozpočet byl sestaven v objemu nižším oproti roku 2009 z důvodu obav o vývoj příjmů hlavně v oblasti sdílených daní na základě zkušenosti z předchozího roku. V průběhu roku se však obavy nepotvrdily a došlo k nárůstu skutečných příjmů. Souběžně s tímto nárůstem došlo rozpočtovými změnami ke zvýšení příjmových a výdajových položek rozpočtu. Celkové skutečné příjmy byly 82 702,41 tis. Kč a výdaje 82 887,54 tis. Kč. Splátky jistin z přijatých úvěrů minulých let tvořily 3 084,80 tis. Kč a splátky nově přijatých úvěrů 3 709,98 tis. Kč, viz tabulka č. 9. Město v roce 2010 přijalo, poprvé za sledované období, nové úvěry v celkové výši 8 622,07 tis. Kč a to na předfinancování tří projektů spojených s transfery ze strukturálních fondů Evropské unie (EU). První úvěr od České spořitelny, a.s. (ČS) ve výši 2 316,03 tis. Kč měl pokrýt částku 618,36 tis. Kč na opravu

hřbitovní zdi, odstranění dřevomorky ve věži kostela sv. Jiří ve výši 371,39 tis. Kč a částku ve výši 1 326,28 tis. Kč na rekonstrukci autobusového nádraží. Další úvěr od ČS, a.s. ve výši 4 000 tis. Kč byl určen na spolufinancování rekonstrukce ulice Bezejmenná. Poslední úvěr, tentokrát od Československé obchodní banky, a.s. (ČSOB), ve výši 2 306,04 tis. Kč byl použit na spolufinancování projektu Turistický informační a orientační systém v Horním Slavkově. Po předpokládaném přijetí transferů v celkové výši 3 709,98 tis. Kč došlo ke splacení části přijatých úvěrů.

Tab. č. 9: Přehled příjmů a výdajů a výsledné saldo v roce 2010 (v tis. Kč)

č.	Popis	Skutečnost r. 2010
1.	Daňové příjmy	48 735,30
2.	Nedaňové příjmy	8 068,02
3.	Přijaté provozní transfery	13 747,33
4.	Běžné příjmy (1+2+3)	70 550,65
5.	Kapitálové příjmy	4 727,13
6.	Přijaté investiční transfery	7 424,63
7.	Příjmy celkem (4+5+6)	82 702,41
8.	Běžní výdaje	68 065,28
9.	Kapitálové výdaje	14 822,26
10.	Výdaje celkem (8+9)	82 887,54
11.	Saldo bez financování (7-10)	-185,13
12.	Uhrazené splátky jistin úvěrů	-6 794,78
13.	Přijaté půjčky	8 622,07
14.	Změna stavu na bankovních účtech	-1 642,16
15.	Financování (12+13+14)	185,13
16.	Příjmy všechny (7)	82 702,41
17.	Výdaje všechny (10-12-13)	81 060,25
18.	Saldo úplné (16-17)	1 642,16
19.	Provozní saldo (4-8)	2 485,37

Zdroj: Výkaz o plnění rozpočtu k 31. 12. 2010, vlastní zpracování 2012

Město Horní Slavkov mělo na konci roku 2010 dlouhodobé závazky z přijatých úvěrů v celkové výši 42 157 898,01Kč a skládaly se ze zůstatku závazku přijatých úvěrů v minulých letech ve výši 37 245 804,01 Kč a nově přijatých úvěrů ve výši 4 912 094,00 Kč. Ukazatel dluhové služby se navýšil ze 7,93% na 10,16%. Ukazatel udává, kolik obec v daném období rozpočtového roku vydá na splácení jistin a úroků ve vztahu k určitým kategoriím příjmů. Podle usnesení vlády ČR č. 346 ze dne 14. dubna 2004 o Regulaci zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby by neměl tento ukazatel přesáhnout 30% hranici dluhové základny. Ukazatel dluhové služby města Horního Slavkova ve sledovaném roce ve výši 10,16% se nacházel v první třetině povoleného rozsahu a zadlužení města tedy nepředstavovalo výraznější problém či riziko.

Celkové daňové a nedaňové příjmy a také přijaté transfery byly v roce 2010 naplněny. Kapitálové příjmy nebyly naplněny pouze ze 3,8%, což nemělo zásadní vliv na výši celkových příjmů. Běžné výdaje byly vynaloženy v nižší než plánované výši, což znamená, že město zbytečně neutrácelo a naopak se snažilo výdaje omezovat. K úsporám došlo ve spotřebě energií, při realizaci investičních i neinvestičních akcí, v chodu městského úřadu při výdajích za poštovné, telekomunikační poplatky apod. Byl kladen důraz na výběr dodavatelů materiálu a prací a zrušilo se využívání některých relativně drahých placených služeb.

Město si na základě úspory v běžných výdajích, naplnění příjmové stránky rozpočtu a přijetí úvěrů mohlo dovolit financovat investiční akce, které zlepšily především dopravní infrastrukturu města. Opravila se komunikace Bezejmenná, což je hlavní příjezdová silnice na sídliště, a provedla se rekonstrukce autobusového nádraží. Hospodaření města skončilo nepatrnou ztrátou ve výši 185,13 tis. Kč, ale úplné saldo včetně financování se díky přijatým úvěrům překlátilo do kladného výsledku ve výši 1 642,44 tis. Kč.

Podrobné tabulky s rozdělením vybraných příjmů a výdajů a grafické znázornění jejich struktury lze nalézt v příloze B.

3.4 Hospodaření v roce 2011

V posledním sledovaném roce schválilo město Horní Slavkov přebytkový rozpočet s přebytkem ve výši 4 353,26 Kč, který byl určen ke splácení jistin úvěrů z předchozích let. Skutečné příjmy byly 96 542,26 tis. Kč a výdaje 100 691,88 tis. Kč, viz tabulka č. 10. Poprvé byla ve výdajích překročena částka 100 mil. Kč. Saldo příjmů a výdajů před financováním bylo záporné, činilo -4 149,62 tis. Kč a znamenalo ztrátu v hospodaření běžného roku 2011. Splátky jistin přijatých úvěrů dosáhly částky 5 574,33 tis. Kč. Město v tomto roce přijalo nové úvěry v celkové výši 13 310,32 tis. Kč. Celková částka je tvořena jedním krátkodobým úvěrem ve výši 1 703,96 tis. Kč, který měl být splacen celý do konce roku 2011, a dalšími dlouhodobými úvěry v souhrnné výši 11 606,36 tis. Kč, které město bude splácet po několik dalších let. Krátkodobý úvěr od ČS umožnil provedení revitalizace veřejného prostranství na Náměstí Republiky, která spočívala ve vydláždění chodníků ze žulové dlažby, instalaci nové autobusové zastávky a vysazení zeleně. Úvěr poskytnutý v rámci Programu rozvoje venkova prostřednictvím Místní akční skupiny Sokolovsko bude splacen z poskytnuté dotace v roce 2012. Dva dlouhodobé úvěry na spolufinancování projektů zateplení základní školy ve Školní ulici a mateřské školy ve Sportovní ulici poskytla také ČS.

Proč původně přebytkový rozpočet skončil ztrátou? Záporné saldo roku 2011 nevzniklo nedostatečným naplněním příjmové části rozpočtu, protože ta byla naopak překročena. V tomto roce však velmi vzrostly kapitálové výdaje, které činily 33 023,35 tis. Kč. Tento velký nárůst způsobily v převážné míře dvě významné investiční akce. První akcí bylo Zateplení Základní školy ul. Školní ve výši 20 735,33 tis. Kč a druhou bylo Zateplení Mateřské školy ul. Sportovní ve výši 5 297,66 tis. Kč. Obě akce byly rozpočtovány až v průběhu roku po schválení poskytnutí transferů. Peněžní prostředky v celkové výši 16 833,09 tis. Kč na tyto akce poskytlo Ministerstvo životního prostředí České republiky (MŽP ČR) ve výši 15 897,92 tis. Kč a Státní fond životního prostředí (SFŽP) ve výši 935,17 tis. Kč. Na pokrytí rozdílu mezi náklady a poskytnutými transfery město přijalo výše zmíněné dlouhodobé úvěry. Tím, že výdaje vysoko překročily příjmy, skončil rok 2011 ve ztrátě. Kromě výdajů však proti předpokladu narostly i příjmy, a proto výsledná ztráta nebyla tak vysoká a zvýšil se i konečný zůstatek finančních prostředků na běžných bankovních účtech města.

Tab. č. 10: Přehled příjmů a výdajů a výsledné saldo v roce 2011 (v tis. Kč)

č.	Popis	Skutečnost r. 2011
1.	Daňové příjmy	46 826,14
2.	Nedaňové příjmy	7 645,74
3.	Přijaté provozní transfery	16 458,34
4.	Běžné příjmy (1+2+3)	70 930,22
5.	Kapitálové příjmy	7 612,73
6.	Přijaté investiční transfery	17 999,31
7.	Příjmy celkem (4+5+6)	96 542,26
8.	Běžné výdaje	67 668,53
9.	Kapitálové výdaje	33 023,35
10.	Výdaje celkem (8+9)	100 691,88
11.	Saldo bez financování (7-10)	-4 149,62
12.	Uhrazené splátky jistin úvěrů	-5 574,33
13.	Přijaté půjčky	13 310,32
14.	Změna stavu na bankovních účtech	-3 586,37
15.	Financování (12+13+14)	4 149,62
16.	Příjmy všechny (7)	96 542,26
17.	Výdaje všechny (10-12-13)	92 955,89
18.	Saldo úplné (16-17)	3 586,37
19.	Provozní saldo (4-8)	3 261,69

Zdroj: Výkaz o plnění rozpočtu k 31. 12. 2010, vlastní zpracování 2012

Podrobné tabulky s rozdělením vybraných příjmů a výdajů a grafické znázornění jejich struktury lze nalézt v příloze C.

4. Porovnání hospodaření v letech 2008 – 2011

Hospodaření města ve sledovaném období procházelo obdobími relativní ekonomické stability v roce 2008, hospodářského poklesu, stagnace a mírného oživení v letech následujících. Zaznamenalo velké výkyvy příjmů, kladná i záporná salda příjmů a výdajů. Podle úspěšnosti získávání investičních transferů docházelo k navyšování

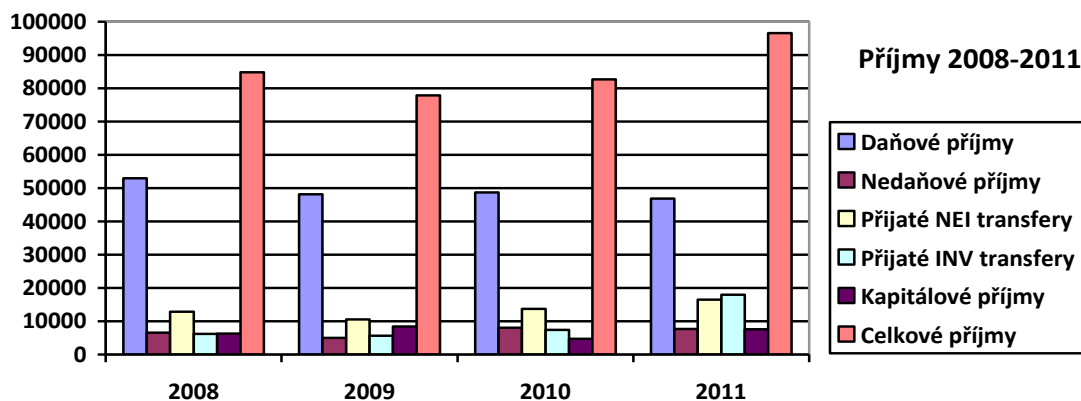
příjmové i výdajové části rozpočtu v průběhu běžného roku. S tím souvisela nutnost předfinancování a spolufinancování vybraných nákladných projektů. V některých letech město nepotřebovalo žádné úvěry, v dalších si vzalo hned několik úvěrů od různých bank. To všechno svědčí o tom, že nebylo vždy jednoduché hospodařit úspěšně a že rozhodování o výdajích muselo být založené na kvalifikovaném odhadu mnoha aspektů. V případě nepředpokládaného vývoje příjmů bylo nutné provádět i nepopulární opatření při snižování běžných výdajů, včetně omezení některých zaměstnaneckých výhod. V tabulce č. 11 jsou uvedeny vedle sebe hlavní kategorie příjmů a výdajů v celém sledovaném období.

Tab. č. 11: Vývoj hospodaření města v letech 2008 - 2011 (v tis. Kč)

č.	Popis	r. 2008	r. 2009	r. 2010	r. 2011
1.	Daňové příjmy	52 955,14	48 131,50	48 735,30	46 826,14
2.	Nedaňové příjmy	6 534,83	5 039,17	8 068,02	7 645,74
3.	Přijaté provozní transfery	12 829,28	10 566,03	13 747,33	16 458,34
4.	Běžné příjmy (1+2+3)	72 319,25	63 736,70	70 550,65	70 930,22
5.	Kapitálové příjmy	6 325,76	8 469,60	4 727,13	7 612,73
6.	Přijaté investiční transfery	6 200,00	5 689,60	7 424,63	17 999,31
7.	Příjmy celkem (4+5+6)	84 845,01	77 895,90	82 702,41	96 542,26
8.	Běžné výdaje	58 978,29	60 948,90	68 065,28	67 668,53
9.	Kapitálové výdaje	17 101,24	18 019,40	14 822,26	33 023,35
10.	Výdaje celkem (8+9)	76 079,53	78 968,30	82 887,54	100 691,88
11.	Saldo bez financování (7-10)	8 765,48	- 1 072,40	- 185,13	-4 149,62
12.	Uhrazené splátky jistin	-2 876,58	-2 985,82	-6 794,78	-5 574,33
13.	Přijaté půjčky	0	0	8 622,07	13 310,32
14.	Změna stavu na bankovních účtech	-5 888,90	4 058,22	-1 642,16	-3 586,37
15.	Financování (12+13+14)	-8 765,48	1 072,40	185,13	4 149,62
16.	Příjmy všechny (7)	84 845,01	77 895,90	82 702,41	96 542,26
17.	Výdaje všechny (10-12-13)	78 956,11	81 954,12	81 060,25	92 955,89
18.	Saldo úplné (16-17)	5 888,90	-4 058,22	1 642,16	3 586,37
19.	Provozní saldo (4-8)	13 340,96	2 787,80	2 485,37	3 261,69

Zdroj: Výkazy o plnění rozpočtu k 31. 12. 2008-2011, vlastní zpracování 2012

Obr. č. 10: Porovnání výše a vývoj jednotlivých příjmů 2008-2011

Zdroj: Výkazy o plnění rozpočtu 2008-2011, vlastní zpracování 2012

Celkové příjmy se za sledované období pohybovaly od 77,9 mil. Kč do 96,5 mil. Kč a z tabulky č. 11 a grafu na obrázku č. 10 je vidět, že tyto příjmy měly od roku 2009, kdy prudce poklesly dále stoupající tendenci. Pokles byl způsoben celosvětovou hospodářskou krizí, která způsobila nižší výběr daní státem a tím i nižší objem podílu města na těchto daních. U daňových příjmů, které tvoří podstatnou část celkových příjmů a které jsou ze strany města neovlivnitelné, došlo v podstatě ke kopírování hospodářské situace v ČR. Pokles v roce 2011 byl způsoben neočekávaně nízkým příjmem sdílené daně z výnosu DPH na konci tohoto roku. DPH měla největší zastoupení a tvořila v průměru 38% daňových příjmů. Druhou významnou položkou byla DPPO s průměrným podílem 23% a další DPFO s průměrným podílem 22% z celkových daňových příjmů. Všechny tyto příjmy ze sdílených daní zaznamenaly za sledované období kolísavý vývoj.

Jedinou ovlivnitelnou daní byla DNE. Město přijalo na základě obecně závazné vyhlášky pro rok 2009 nepopulární opatření a zavedlo k základní sazbě výpočtu daně z nemovitostí místní koeficient 2. Toto navýšení přineslo dvojnásobný příjem proti předcházejícímu roku. V roce 2010 však došlo ze zákona ke změně výše téměř všech základních sazeb této daně a tak se město rozhodlo pro zrušení místního koeficientu, aby občané nebyli zatíženi již druhým zvýšením v krátkém období, i když se tím připravilo o část možných příjmů. Pro další dva roky to znamenalo, že příjem z DNE se nesnížil, ale zůstal stejný jako v roce 2009. Ostatní daňové příjmy vykazovaly po celé

sledované období stabilní výši, kromě příjmu z odvodu výtěžku z provozování loterií, který klesl cca o 200 tis. Kč téměř na polovinu. Tento pokles v roce 2010 byl způsoben přechodem provozovatelů výherních hracích automatů na loterijní videoterminály, které podléhaly jinému režimu odvodů ze zisku. I přesto ostatní daňové příjmy výrazně nezasáhly do změn celkové úrovně daňových příjmů.

Tab. č. 12: Vývoj daňových příjmů města v letech 2008 - 2011 (v tis. Kč)

Popis	r. 2008	r. 2009	r. 2010	r. 2011
DPFO	12 702,30	10 609,46	10 714,49	10 195,59
DPPO	15 678,39	10 636,24	8 890,47	10 158,36
DPH	17 576,90	18 507,85	20 947,36	18 773,56
DNE	1 846,34	3 611,09	3 524,89	3 200,96
Místní poplatky	1 215,84	1 174,21	1 116,38	938,70
Správní poplatky	870,43	680,38	765,35	797,67
Poplatek za odvod v oblasti ŽP	2 638,82	2 457,37	2 542,15	2 509,22
Odvody výtěžku z provozování loterií	425,12	454,90	234,21	252,08
Ostatní daňové příjmy	1,00	0,00	0,00	0,00
Daňové příjmy celkem	52 955,14	48 131,50	48 735,30	46 826,14

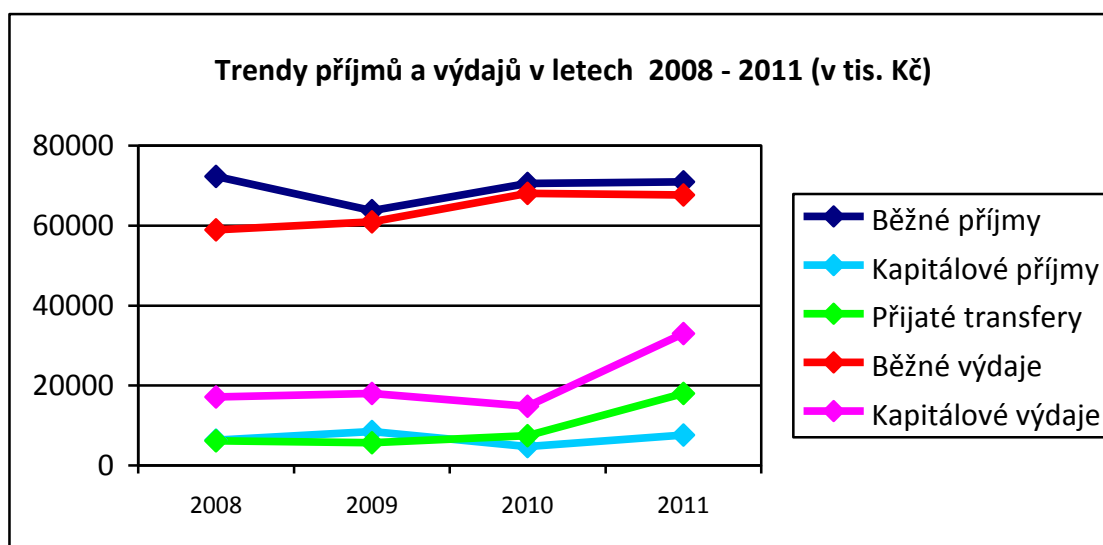
Zdroj: Výkazy o plnění rozpočtu 2008-2011, vlastní zpracování 2012

Nedaňové příjmy zaznamenaly za sledované období mírný růst i pokles a tvořily v průměru 7% celkových příjmů. Přijaté provozní transfery tvořily v průměru 15% celkových příjmů a po poklesu v roce 2009 v následujících letech rostly o cca 3 mil. Kč ročně. Důvodem bylo navyšování prostředků na výkon přenesené působnosti, převážně výplatu sociálních dávek, průtokové transfery zřízeným PO a příspěvek na zaměstnávání nezaměstnaných.

Běžné příjmy se kromě krizového roku, kdy došlo k výraznému poklesu, v podstatě neměnily. Změnu výše příjmů tedy určovaly z menší míry kapitálové příjmy, ale rozhodující vliv měly přijaté investiční transfery. To se projevilo plně v roce 2011, kdy se více než zdvojnásobily, a také celkové příjmy se přiblížily k hranici 100 mil. Kč.

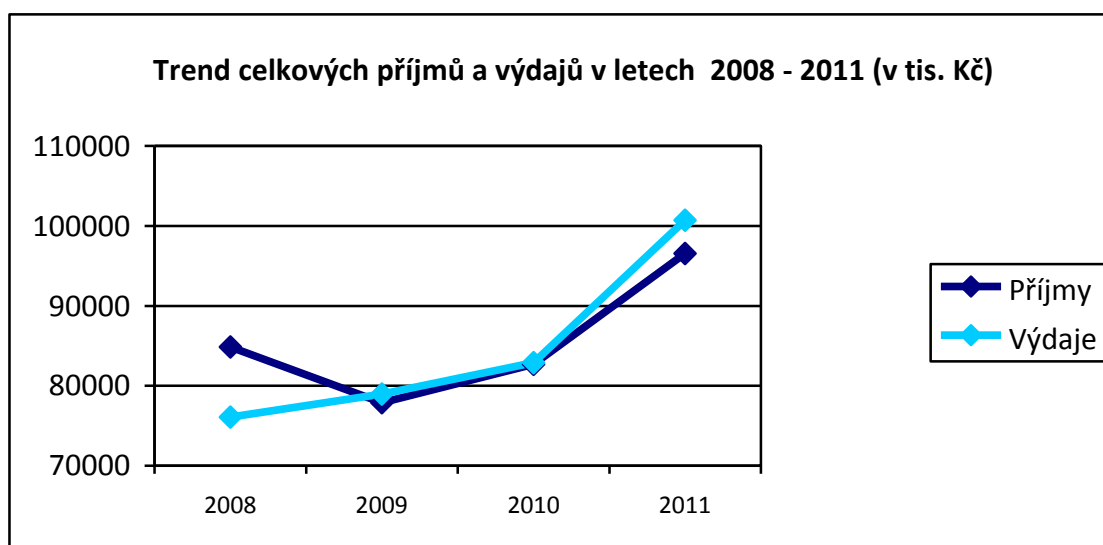
Běžné výdaje se z roku 2008 na rok 2009 nesnížily, ale nepatrně zvýšily. Zde tedy není patrná stejná reakce na zhoršenou hospodářskou situaci jako u daňových příjmů. Město sice omezovalo výdaje tak, aby ještě nezhoršovalo rozpočtovou situaci, ale v zásadě si mohlo dovolit financování vznikajícího schodku z rezerv vytvořených v minulých letech zapojením části prostředků na bankovních účtech.

Obr. č. 11: Trendy příjmů a výdajů v letech 2008 - 2011

Zdroj: Výkazy o plnění rozpočtu k 31. 12. 2008-2011, vlastní zpracování 2012

Obr. č. 12: Trend celkových příjmů a výdajů v letech 2008 - 2011

Zdroj: Výkazy o plnění rozpočtu k 31. 12. 2008-2011, vlastní zpracování 2012

Provozní saldo, jako rozdíl běžných příjmů a běžných výdajů, tedy příjmů bez kapitálových příjmů a přijatých investičních transferů a výdajů kromě kapitálových, ukazuje, jak město hospodaří a kolik volných finančních prostředků mu zbývá. Toto saldo bylo v roce 2008 relativně vysoké, činilo více než 13 mil. Kč a byla vytvořena rezerva, což se projevilo zvýšením stavů bankovních účtů o téměř 6 mil. Kč. V letech 2009 – 2011 se provozní saldo vždy pohybovalo sice v nízkých, ale v kladných číslech. Případná rezerva se však nevytvářela, protože saldo bez financování končilo pravidelně v minusových hodnotách, za což mohly velké kapitálové výdaje. Rok 2011 byl z tohoto hlediska rokem nejhorším se saldem -4 149,62 tis. Kč. Důvodem bylo spolufinancování velkých investičních projektů na zateplení dvou školských objektů, které se město rozhodlo realizovat na základě získání velkých transferů od MŽP ČR a SFŽP.

Kvůli spolufinancování muselo město přijmout dva úvěry a zvýšit své zadlužení, ovšem ukazatel dluhové služby zůstal nízký a tyto úvěry nepředstavují pro město větší riziko. V následujících letech město počítá s vyššími kapitálovými příjmy z prodeje městských bytů, které použije na umoření přijatých úvěrů. Také úspory v nákladech na vytápění zateplených školských zařízení výrazně klesnou a tím se sníží příspěvek na jejich provoz. To bude mít příznivý vliv na běžné výdaje města a na provozní saldo hospodaření.

5. Závěr

Hodnotit hospodaření města je vždy subjektivní. To znamená, že velmi záleží na tom, kdo a z jakého pohledu hospodaření hodnotí. Jaké má preference, priority, jaký druh ekonomického myšlení je mu blízký. Zda je pro něj důležité hospodařit opatrně, nevytvářet jakékoli schodky, nebo přijmout určitou míru rizika s vidinou rychlejšího rozvoje města. Hodnocení lze provést technicky za pomoci čísel a jednoduchých matematických operací, nebo čísla doplnit o motivy, výhledy, možné zisky, nebo naopak následky jednotlivých rozhodnutí managementu města. Velmi opatrné formy hospodaření, nebo naopak bezhlavé nepromyšlené kroky vedoucí k extrémnímu zadlužení města lze jednoznačně hodnotit jako špatné, ale většina měst v ČR a Horní Slavkov nevyjímaje se pohybuje mezi těmito hranicemi a na jeho hospodaření jako

celek nebo jednotlivé kroky v rozhodování o výdajích může být více názorů i protichůdných. Moje představa správného hospodaření je spíše umírněná s důrazem na vytváření přebytků v rozpočtu tak, aby město postupně získávalo prostředky na plánované investiční akce, nebo alespoň mělo na účtech dostatečnou rezervu pro nepředpokládané výdaje. Úvěry nepovažuji za něco špatného, ale ukazatel dluhové služby by měl zůstat ve spodní části doporučeného rozsahu. Také preferuji v plánování výdajů určitou vizi, směr, kam by se město mělo ubírat.

Pokud se budu držet např. provozního salda, mohu označit hospodaření města Horního Slavkova jako málo úspěšné, protože od roku 2009 nedokázalo vytvořit větší přebytek a zajistit si tak vlastní volné prostředky pro budoucí plánované akce. Zůstalo i hluboko pod celorepublikovým průměrem podílu provozního salda na běžných příjmech. Tento průměr má však problematickou vypovídací hodnotu, protože se do něj započítávají obce s i bez výkonu přenesené působnosti. Obcím s velkým rozsahem přenesené působnosti pak z důvodu čerpání účelových neinvestičních transferů rostou běžné příjmy, provozní saldo však zůstává na stejné hodnotě, a proto klesá podíl provozního salda na celkové výši běžných příjmů. To však není případ města Horní Slavkov, jehož příjem účelových neinvestičních transferů tvořil v letech 2008 a 2009 cca 10% běžných příjmů a v letech následujících cca 15%, takže oslabení podílu provozního salda na běžných příjmech bylo pouze malé.

Z hlediska celkového salda bez financování je mé hodnocení hospodaření města Horního Slavkova ještě horší, protože od přebytku 8,8 mil. Kč v roce 2008 se postupně dostalo až ke schodku -4,2mil. Kč v roce 2011. Tento trend je dlouhodobě neudržitelný a vedl by k růstu zadlužování a ukazatel dluhové služby by mohl růst až k hodnotám, které signalizují ohrožení města a jeho možnou neschopnost splácet své závazky. Nelze však hned na základě záporného salda říci, že jde jasně o špatné hospodaření. Musí se zhodnotit důvody takového hospodaření a především jejich vliv na budoucnost. V případě Horního Slavkova záporné saldo v roce 2011 způsobily velké kapitálové výdaje, ovšem podpořené vysokými investičními transfery a s rychlou návratností v budoucích letech z důvodu velkých úspor. Z tohoto hlediska hodnotím vyšší výdaje jako správné rozhodnutí, které se městu v budoucnu vrátí.

S výsledným saldem úzce souvisí zadlužování města. Samotný dluh není nic špatného a půjčené finanční prostředky mohou znamenat pro město pozitivní a prorůstový impuls. Záleží však na výši dluhu v poměru k vybraným příjmům a také na trendu jeho vývoje. Vzhledem k příjmům města je současné zadlužení na nízké úrovni a město hospodaří v přijatelných hranicích dluhové služby, kdy ho splácení jistin úvěrů a úroků nezatěžuje nadměrně. Nedaleko města Horního Slavkova se nachází nejzadluženější obec České republiky Prameny se stomiliónovým dluhem. Mezi jejími 141 občany se po dlouhou dobu nemůže najít nikdo, kdo by měl zájem obec řídit a spravovat. Veškerý obecní majetek je v exekuci a obec je tak odstrašujícím příkladem pro ostatní. Podle odpovědných představitelů města Horní Slavkov se s dalším zadlužováním nepočítá a naopak se očekává rychlejší umoření aktuálních dluhů zapojením vyšších očekávaných kapitálových příjmů. To by mělo zvrátit trend ve vývoji zadlužení a návrat k úrovni zadlužení z minulých let.

Nakonec z pohledu běžného občana města bez větší znalosti hospodaření lze říci, že město hospodaří ve prospěch svých občanů a ve veřejném zájmu. O tom svědčí stav chodníků, silnic, nově upravené náměstí, opravené domy, nové autobusové nádraží, opravené historické památky, nové prostory pro oddech a relaxaci. Myslí se na bezpečnost občanů, nový orientační systém ulehčuje život návštěvníkům města, chrání se a také obnovuje městská zeleň, atd. Město o svém hospodaření více komunikuje s lidmi a zohledňuje při svém rozhodování jejich názory.

Hospodaření města nelze označit za přehnaně opatrné ani za bezhlavé a nerozumné. Město se pohybuje ve zdravých hranicích a nehrozí mu žádná vysoká rizika. Ačkoli se spotřebovala část rezerv z přebytků z minulých let a zvýšilo se zadlužení, které je v současné době nad celorepublikovým průměrem, má město plány na získání prostředků na jejich rychlé splacení. Navíc většina těchto dluhů vznikla před rokem 2008 a nelze z jejich výše vinit současný management a jeho hospodaření. Hospodářská situace v ČR není příznivá stejně jako její výhled na další roky, a proto generování rozpočtových přebytků vzhledem ke struktuře příjmů je asi nereálné. Doporučuji v pokračování podobného způsobu rozdělování příjmů a výdajů, maximálně omezovat provozní výdaje, využívat transferů a v případě potřeby přijímání nových úvěrů postupovat se zvýšenou opatrností.

6. Seznam obrázků a tabulek

Obr. č. 1: Smíšená ekonomika

Obr. č. 2: Veřejná správa

Obr. č. 3: Vyšší územní samosprávné celky, kraje ČR

Obr. č. 4: Mapa Horního Slavkova a okolí

Obr. č. 5: Organizační struktura městského úřadu v Horním Slavkově

Obr. č. 6: Daňové příjmy 2008

Obr. č. 7: Nedaňové příjmy 2008

Obr. č. 8: Kapitálové příjmy a přijaté transfery 2008

Obr. č. 9: Běžné a kapitálové výdaje 2008

Obr. č. 10: Porovnání výše a vývoj jednotlivých příjmů 2008 - 2011

Obr. č. 11: Trendy příjmů a výdajů v letech 2008 - 2011

Obr. č. 12: Trend celkových příjmů a výdajů v letech 2008 – 2011

Tab. č. 1: Velikostní struktura obcí v ČR k 1. 1. 2011

Tab. č. 2: Přehled příjmů a výdajů a výsledné saldo v roce 2008 (v tis. Kč)

Tab. č. 3: Přehled daňových příjmů v roce 2008 (v tis. Kč)

Tab. č. 4: Přehled nedaňových příjmů v roce 2008 (v tis. Kč)

Tab. č. 5: Přehled kapitálových příjmů a přijatých transferů v roce 2008 (v tis. Kč)

Tab. č. 6: Přehled výdajů v roce 2008 (v tis. Kč)

Tab. č. 7: Odvětvové třídění běžných výdajů 2008 (v tis. Kč)

Tab. č. 8: Přehled příjmů a výdajů a výsledné saldo v roce 2009 (v tis. Kč)

Tab. č. 9: Přehled příjmů a výdajů a výsledné saldo v roce 2010 (v tis. Kč)

Tab. č. 10: Přehled příjmů a výdajů a výsledné saldo v roce 2011 (v tis. Kč)

Tab. č. 11: Vývoj hospodaření města v letech 2008 - 2011 (v tis. Kč)

Tab. č. 12: Vývoj daňových příjmů města v letech 2008 - 2011 (v tis. Kč)

7. Seznam použitých zkratek

ČS – Česká spořitelna, a.s.

ČSOB – Československá obchodní banka, a.s.

DNE – daň z nemovitostí

DPH – daň z přidané hodnoty

DPFO – daň z příjmů fyzických osob

DPPO – daň z příjmů právnických osob

EU – Evropská unie

HČ – hospodářská činnost

MK ČR – Ministerstvo kultury České republiky

MPSV ČR – Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky

MV ČR – Ministerstvo vnitra České republiky

MŽP ČR – Ministerstvo životního prostředí České republiky

OPS – obecně prospěšná společnost

OZV – obecně závazná vyhláška

PO – příspěvková organizace

SFŽP – Státní fond životního prostředí

ÚSC – územní samosprávný celek

VÚSC – vyšší územní samosprávný celek

8. Seznam použité literatury

Nahodil F. a kolektiv. Veřejné finance v České republice. Plzeň: Aleš Čeněk, s. r.o.
ISBN 978-80-7380-162-5

Netolický M. Rozpočty obcí v naší legislativě. Brno: Tribun EU. ISBN 978-80-7399-340-5, 2008

Ochrana F., Pavel J., Vitek L. a kol. Veřejný sektor a veřejné finance. Praha: Grada.
ISBN 978-80-247-3228-2, 2010

Peková J., Pilný J., Jetmar M. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. Praha: ASPI.
ISBN 978-80-7357-351-5, 2008

Provazníková R. Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe. Praha: Grada. ISBN
978-80-247-22789-9, 2009

Schneiderová I. Rozpočtová skladba 2011. Nové Město n. Cidlinou: Acha obec účtuje.
ISBN 978-80-260-1010-4. 2011

Svaz měst a obcí ČR. Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2010.
ISBN 978-80-254-8660-3, 2010

Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) v úplném znění

Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších
předpisů

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění
pozdějších předpisů

9. Seznam příloh

Příloha A: Přehledy daňových, nedaňových, kapitálových příjmů a výdajů, přijaté transfery v roce 2009

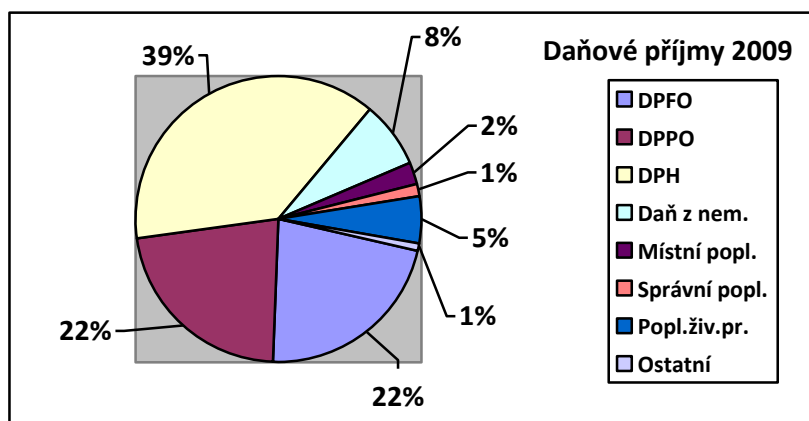
Příloha B: Přehledy daňových, nedaňových, kapitálových příjmů a výdajů, přijaté transfery v roce 2010

Příloha C: Přehledy daňových, nedaňových, kapitálových příjmů a výdajů, přijaté transfery v roce 2011

Příloha A: Přehledy daňových, nedaňových, kapitálových příjmů a výdajů, přijaté transfery v roce 2009

Daňové příjmy	Skutečnost r. 2009
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků	8 329,49
Daň z příjmů FO ze SVCČ	1 559,23
Daň z příjmů FO z kapitálových výnosů	720,74
Daň z příjmů právnických osob	8 803,99
Daň z příjmů právnických osob za obec	1 832,25
Daň z přidané hodnoty	18 507,85
Daň z nemovitostí	3 611,09
Místní poplatky	1 174,21
Správní poplatky	680,38
Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí	2 457,37
Odvody výtěžku z provozování loterií	454,90
Celkem	48 131,50

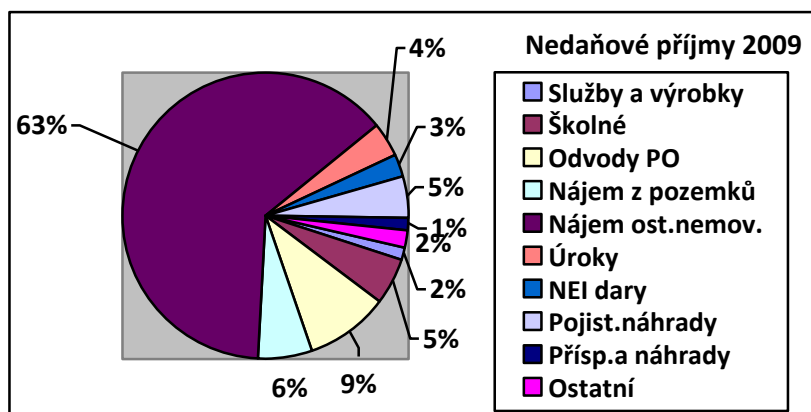
Zdroj: Výkaz o plnění rozpočtu k 31. 12. 2009, vlastní zpracování 2012

Zdroj: Vlastní zpracování 2012

Nedaňové příjmy	Skutečnost r. 2009
Příjmy z poskytování služeb a výrobků	76,77
Příjmy ze školného	264,37
Odvody příspěvkových organizací	470,00
Příjmy z pronájmů pozemků	309,75
Příjmy z pronájmu ost. nemovitostí a jejich částí	3 190,42
Příjmy z úroků	192,19
Přijaté sankční platby	20,90
Přijaté neinvestiční dary	136,43
Přijaté pojistné náhrady	237,72
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	61,10
Splátky půjčených prostředků od obyvatelstva	61,63
Ostatní nedaňové příjmy	17,89
Celkem	5 039,17

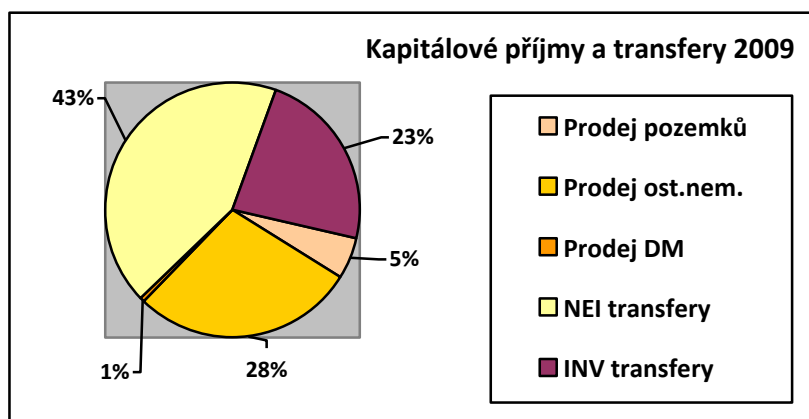
Zdroj: Výkaz o plnění rozpočtu k 31. 12. 2009, vlastní zpracování 2012

Zdroj: Vlastní zpracování 2012

Kapitálové příjmy a přijaté transfery	Skutečnost r. 2009
Příjmy z prodeje pozemků	1 286,64
Příjmy z prodeje ostatních nemovitostí	7 034,96
Příjmy z prodeje ost. dlouhodob. hmotného majetku	148,00
Neinvestiční přijaté transfery	10 566,03
Investiční přijaté transfery	5 689,60
Celkem	24 725,23

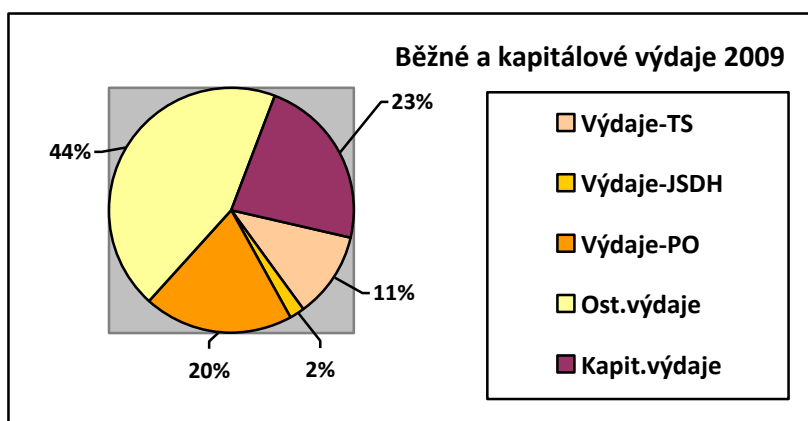
Zdroj: Výkaz o plnění rozpočtu k 31. 12. 2009, vlastní zpracování 2012

Zdroj: Vlastní zpracování 2012

Běžné výdaje	Skutečnost r. 2009
Příspěvky příspěvkovým organizacím	15 543,87
Výdaje na údržbu města zajišťovanou Technickými službami	9 068,21
Výdaje na provoz organizační složky města JSDH	1 551,85
Ostatní běžné výdaje	34 784,97
Provozní výdaje celkem	60 948,90
Kapitálové výdaje	18 019,40
Celkem	78 968,30

Zdroj: Výkaz o plnění rozpočtu k 31. 12. 2009, vlastní zpracování 2012

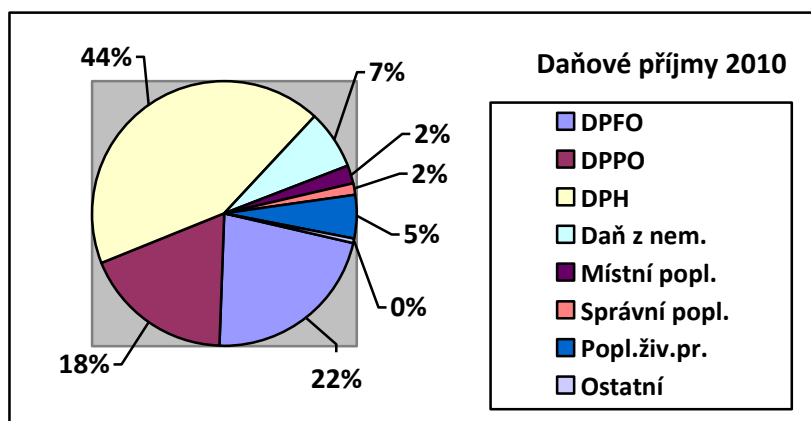

Zdroj: Vlastní zpracování 2012

Příloha B: Přehledy daňových, nedaňových, kapitálových příjmů a výdajů, přijaté transfery v letech 2010

Daňové příjmy	Skutečnost r. 2010
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků	8 405,61
Daň z příjmů FO ze SVCČ	1 576,47
Daň z příjmů FO z kapitálových výnosů	732,41
Daň z příjmů právnických osob	6 845,27
Daň z příjmů právnických osob za obec	2 045,20
Daň z přidané hodnoty	20 947,36
Daň z nemovitostí	3 524,89
Místní poplatky	1 116,38
Správní poplatky	765,35
Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí	2 542,15
Odvody výtěžku z provozování loterií	234,21
Celkem	48 735,30

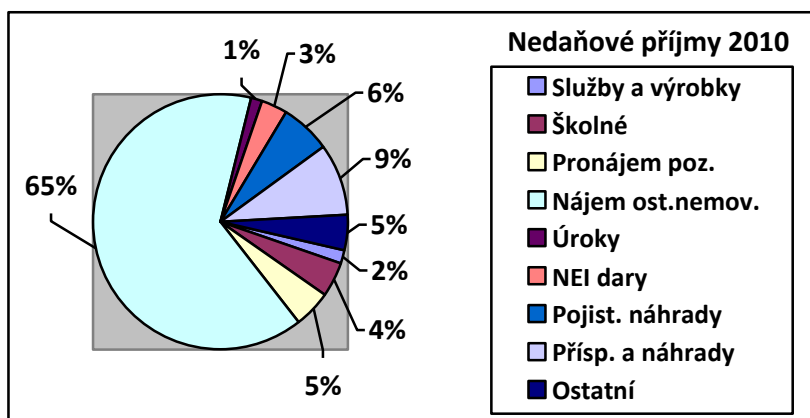
Zdroj: Výkaz o plnění rozpočtu k 31. 12. 2010, vlastní zpracování 2012

Zdroj: Vlastní zpracování 2012

Nedaňové příjmy	Skutečnost r. 2010
Příjmy z poskytování služeb a výrobků	132,08
Příjmy ze školného	351,80
Příjmy z pronájmů pozemků	380,88
Příjmy z pronájmu ost. nemovitostí a jejich částí	5 199,71
Příjmy z úroků	110,94
Přijaté neinvestiční dary	277,30
Přijaté pojistné náhrady	511,26
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	737,32
Ostatní nedaňové příjmy	366,73
Celkem	8 068,02

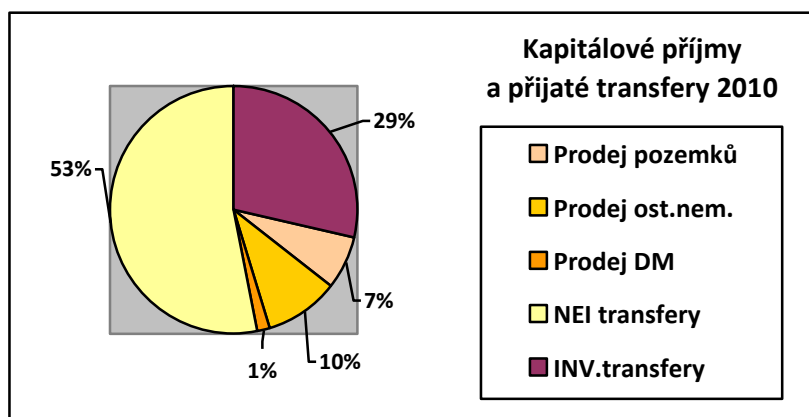
Zdroj: Výkaz o plnění rozpočtu k 31. 12. 2010, vlastní zpracování 2012

Zdroj: Vlastní zpracování 2012

Kapitálové příjmy a přijaté transfery	Skutečnost r. 2010
Příjmy z prodeje pozemků	1 776,30
Příjmy z prodeje ostatních nemovitostí	2 567,83
Příjmy z prodeje ost. dlouhodob. hmotného majetku	383,00
Neinvestiční přijaté transfery	13 747,33
Investiční přijaté transfery	7 424,63
Celkem	25 899,09

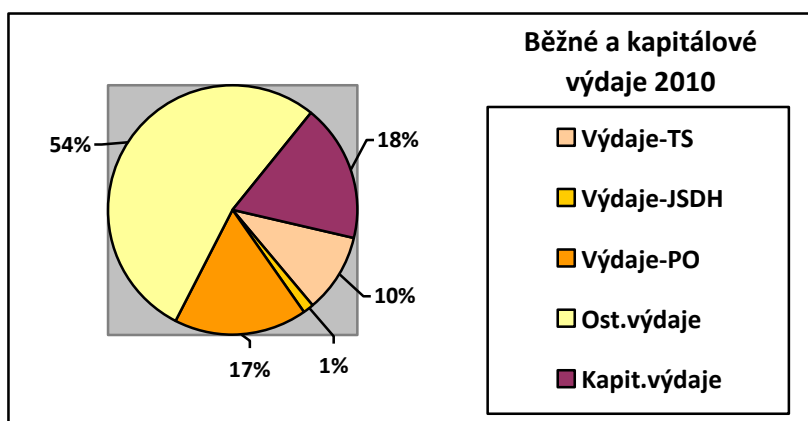
Zdroj: Výkaz o plnění rozpočtu k 31. 12. 2010, vlastní zpracování 2012

Zdroj: Vlastní zpracování 2012

Běžné výdaje	Skutečnost r. 2010
Příspěvky příspěvkovým organizacím	14 367,00
Výdaje na údržbu města zajišťovanou Technickými službami	8 566,87
Výdaje na provoz organizační složky města JSDH	1 051,43
Ostatní běžné výdaje	44 079,98
Provozní výdaje celkem	68 065,28
Kapitálové výdaje	14 822,26
Celkem	82 887,54

Zdroj: Výkaz o plnění rozpočtu k 31. 12. 2010, vlastní zpracování 2012

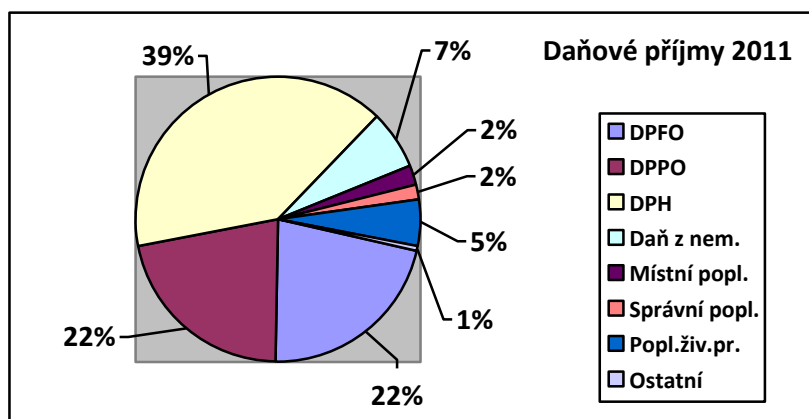

Zdroj: Vlastní zpracování 2012

Příloha C: Přehledy daňových, nedaňových, kapitálových příjmů a výdajů, přijaté transfery v letech 2011

Daňové příjmy	Skutečnost r. 2011
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků	8 761,98
Daň z příjmů FO ze SVCČ	642,69
Daň z příjmů FO z kapitálových výnosů	790,92
Daň z příjmů právnických osob	8 274,51
Daň z příjmů právnických osob za obec	1 883,85
Daň z přidané hodnoty	18 773,56
Daň z nemovitostí	3 200,96
Místní poplatky	938,70
Správní poplatky	797,67
Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí	2 509,22
Odvody výtěžku z provozování loterií	252,08
Celkem	46 826,14

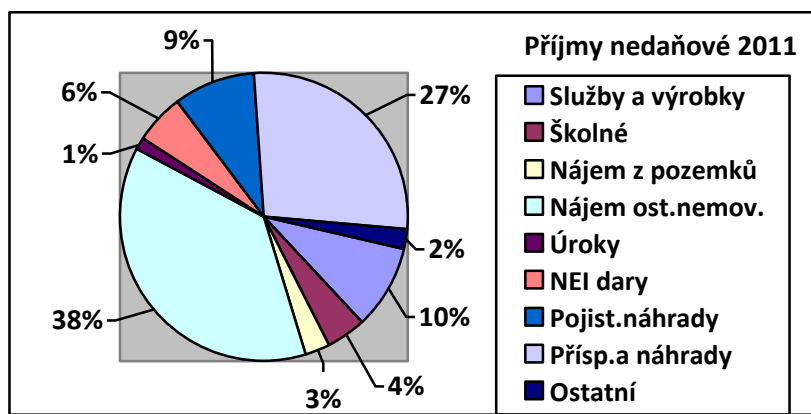
Zdroj: Výkaz o plnění rozpočtu k 31. 12. 2011, vlastní zpracování 2012

Zdroj: Vlastní zpracování 2012

Nedaňové příjmy	Skutečnost r. 2011
Příjmy z poskytování služeb a výrobků 2111	729,52
Příjmy ze školného 2113	322,82
Příjmy z pronájmů pozemků 2131	217,31
Příjmy z pronájmu ost. nemovitostí a jejich částí 2132	2 874,40
Příjmy z úroků 2141	95,77
Přijaté neinvestiční dary 2321	427,37
Přijaté pojistné náhrady 2322	708,02
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady 2324	2 090,99
Ostatní nedaňové příjmy	179,54
Celkem	7 645,74

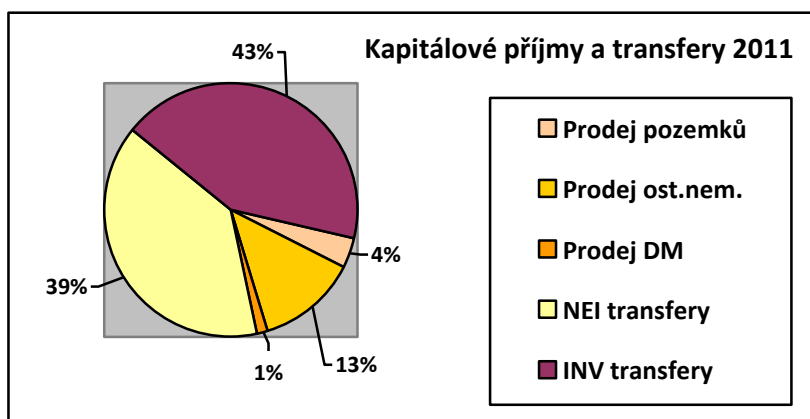
Zdroj: Výkaz o plnění rozpočtu k 31. 12. 2011, vlastní zpracování 2012

Zdroj: Vlastní zpracování 2012

Kapitálové příjmy a přijaté transfery	Skutečnost r. 2011
Příjmy z prodeje pozemků	1 655,90
Příjmy z prodeje ostatních nemovitostí	5 385,83
Příjmy z prodeje ost. dlouhodob. hmotného majetku	571,00
Neinvestiční přijaté transfery	16 458,34
Investiční přijaté transfery	17 999,31
Celkem	42 070,38

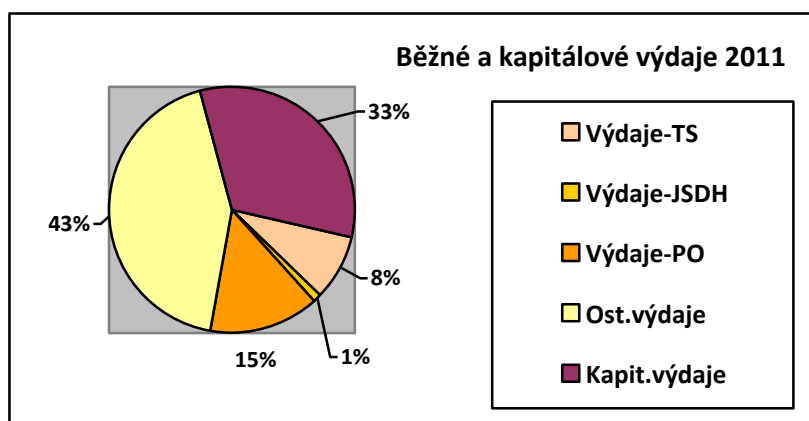
Zdroj: Výkaz o plnění rozpočtu k 31. 12. 2011, vlastní zpracování 2012

Zdroj: Vlastní zpracování 2012

Běžné výdaje	Skutečnost r. 2011
Příspěvky příspěvkovým organizacím	14 688,77
Výdaje na údržbu města zajišťovanou Technickými službami	8 534,24
Výdaje na provoz organizační složky města JSDH	1 131,65
Ostatní běžné výdaje	43 313,87
Provozní výdaje celkem	67 668,53
Kapitálové výdaje	33 023,35
Celkem	100 691,88

Zdroj: Výkaz o plnění rozpočtu k 31. 12. 2011, vlastní zpracování 2012

Zdroj: Vlastní zpracování 2012

Abstrakt

BRENDLOVÁ, J. Finanční hospodaření konkrétního města. Bakalářská práce.

Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 55 s., 2012

Klíčová slova: finanční hospodaření, město, rozpočet, příjmy, výdaje

Předložená bakalářská práce je zaměřena na finanční hospodaření města Horní Slavkov v letech 2008 – 2011 a jejím cílem je zhodnocení jeho hospodaření. V teoretické části je popsán veřejný sektor, postavení územních správních celků v něm, obec a její orgány. Závěr první části je věnován rozpočtu, jeho členění, funkcím a procesu tvorby a schvalování. V praktické části práce je představeno město Horní Slavkov, jeho orgány a struktura městského úřadu. V samostatných kapitolách je zpracováno hospodaření města v jednotlivých letech s podrobným rozdělením příjmů a výdajů, porovnání jednotlivých let a hodnocení hospodaření za celé období.

Abstract

BRENDLOVÁ, J. Financial management of the particular town. Bachelor thesis.

Plzen: Faculty of Economics, University of West Bohemia, 55 p., 2012

Key words: financial management, town, budget, incomes, expenditures

This presented bachelor thesis is focused on financial management of the town Horni Slavkov in the years 2008 – 2011 and its target is to evaluate the management. In the theoretical part there is described the public sector, the position of territorial administrative units, the municipality and its authorities. The end of the first part is devoted to the budget, its structure, functions and the process of its design and approval. In the practical part of the thesis there is introduced the town Horni Slavkov, its authorities and the structure of the municipal authority. In the separate chapters there is elaborated the financial management of the town in particular years with detailed structure of incomes and expenditures, the comparison of particular years and the rating of financial management for the whole time period.